

Věčná

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník II. - Číslo 31-32.

V Zateci dne 8. srpna 1947

Cena 4 Kčs.

O dosídlení VOLYŇSKÝCH ČECHŮ

Reemigrační akci volyňských Čechů bude lze považovat za definitivně a úspěšně zakončenou teprve tehdy, až poslední reemigrant z Volyně bude usídlen a existenčně zajištěn tak, jak to předvidá dohoda o právu opce a přesídlení mezi vládou CSR a SSSR ze dne 10. VII. 1946.

Nemáme nejmenšího úmyslu vzbuzovat pochybnost o velikosti díla, které již bylo příslušnými úřady vykonáno, ale chceme jen apelovat, aby toto dílo bylo provedeno důsledně — až do konce. Aby nevznikalo zbytečné rozhořčení a více nebo méně oprávněné stížnosti na to, že sliby nebyly dodrženy.

Bylo před nedávnem konstatováno na poradě ve shromažďovacím středisku v Zateci za přítomnosti vedoucích činitelů zúčastněných na vol. reemigrační akci, že je dosud neusídleno na 500 rodin vol. Čechů — z toho v Čechách 100 a na Moravě 400 rodin, a také na 50 vdov po padlých příslušnících čs. zahr. armády ze SSSR. Neusídlené dosud vol. Čechy lze považovat za jednotlivce sociálně nejslabší, málo výbojné, kteří spoléhali na příslib reemigrační komise na Volyni, že budou usídleni u svých příbuzných na Zatecku a Podbořansku.

Taková je skutečnost. A jak tato skutečnost vypadá v očích postiženého? V nejlepším případě jako nezájem a nevděk národa a vlasti, pro kterou mnohý z nich obětoval to nejdražší a ke které v bezmezně důvěře vždy tihnul. To s hlediska citového. A s hlediska každodenních zájmů? Zásoby přivezené z Volyně se vyčerpaly nebo jsou na vyčerpání, příbuzní, kterým je na obtíž, mají dost starostí vlastních, vyhlídky do budoucnosti špatné. Lidé, kteří znali jen poctivou, tvrdou, neústupnou práci, chodí bezradně od místa k místu, utrácejí drahý čas a peníze, a ze zoufalství jsou s to dopustit se nerozvážnosti. Kdo za to ponese vinu?

Voláme proto na příslušná místa: Dosíďte volyňské Čechy! Nedopouštějte, aby tolik pracovitých rukou nečinně čekalo, když půda po nich volá! (Pokračování na str. 2.)

Stavíme
pomníky
padlým

Tisíce našich kamarádů položili své životy proto, abychom my mohli svobodně žít, pracovat a radovat se z úspěchů, které přišly a přijdou jako výsledek jejich obětí. Je proto na místě, uctíváme-li jejich velkou památku postavením pomníků, do kterých necháváme vyřít pro věčné časy jejich jména.

nezapomí-
nejme však
na živé

Tisíce našich vdov, sirotek, invalidů a pozůstalých po padlých potřebuje pomoci a věří, že nejen vzletnými slovy a pomníky budeme projevovat naši vděčnost padlým bratřím, ale vědomi si mravní povinnosti učiníme vše, aby byla zmírněna bolest, utrpení a strádání živých, které oni zanechali v pevném přesvědčení, že jim nebude křivděno.

Pomník padlým bratřím z obce Buršovky na Volyni, který postavili jejich kamarádi v Liběšovicích na Podbořansku.

Jak bylo skutečně přesídlení volyňských Čechů

Myšlenka přesídlení volyňských Čechů do vlasti byla stará. Snad již tehdy, kdy naši otcové odcházeli do Ruska, pomysleli na to, aby se zase domů vrátili, když ne sami, tedy jejich potomci. Nehledě na to, že naši krajané žili na Volyni v blahobytu, stále se tato myšlenka udržovala, a to tím, že nebyla přetrhána vládkna, jež nás se starou vlastí pojila. Spojení se starou vlastí trvalo po celou dobu pobytu na Volyni, jak v době carského Ruska, tak i v době vlády polské. Jak byly udržovány tyto styky? Byla to hlavně česká kniha, pak česká písnička, divadlo, pomoci jichž se národní duch na Volyni udržel. Čeští učitelé vychovávali mládež v českém duchu a učili ji lásce k vlasti. Projevila se tato láska v první světové válce, když volyňští se hlásili do České družiny, aby bojovali za svobodu vlasti.

Koncem května roku 1919 byl učiněn první pokus o návrat do vlasti tím, že byla vyslána do Prahy k p. prezidentovi Masarykovi delegace volyňských Čechů, sestávající z těchto členů: pp. J. Doležala, J. Vlka, Fr. Bureše a J. Kydličky, jež měla navázat styky se svobodnou vlastí a projednat návrat volyňských Čechů.

Později s polskou vládou bylo vyjednááno o přesídlení Čechů z Volyně, leč nebylo uskutečněno.

Teprv druhá světová válka nám umožnila návrat do vlasti, do níž jsme se vrátili téměř po 80 letech. Návrat ten nám povolila vláda bratrského Ruska, když viděla jak statečně jsme bojovali za svobodu národa.

Vzpomínám jak hromadně jsme se hrnuli do řad 1. československé samostatné brigády na jaře 1944, abychom pomohli osvobodit naši vlast, jak těšili jsme se na návrat do republiky, nehledě na to, že každý věděl, jaký boj musí postoupiti a nebyl jist, zdali opravdu se do své osvobozené země dostane. Již tenkrát bylo nám slíbeno, že rodiny všech bojovníků budou po ukončení války přesídleny do vlasti. Dnes toto přesídlení se

(Pokračování se str. 1.)

O dosídlení volyňských Čechů

Nenuťte výkonné zemědělce do továren, když se pro ně snadno může najít účelnější uplatnění. Vyměňte jimi ty, kdož k půdě nemají nejmenšího vztahu, na ní nepracují, pracovat neumí a nechťejí, a přece z ní těží. Urychlete tuto akci nejen v zájmu vol. reemigrantů, ale v zájmu státu. Dokončete úspěšně akci reemigrace volyňských Čechů.

Jsme pevně přesvědčeni, že po všem, co již bylo pro vol. Čechy příslušnými činiteli vykonáno, tato akce by při dobré vůli a pochopení byla proveditelná opravdu během několika dnů. A tak by bylo zdárně dovršeno celé dílo, o kterém řekl ministr soc. péče prof. Dr. Zdeněk Nejedlý, že nemá v našich dějinách obdoby.

Jar. Chudoba.

v plné míře uskutečnilo. Vlast naše je svobodná, Němci jsou odsunuti a jejich místa obsazena „věrnou stráží“ z Volyně.

Doba od jara 1944 do listopadu 1946 byla dobou velikého utrpení volyňských rodin. Na jaře 1944 odešli bojovníci za svobodu z Volyně, zanechavše tam své rodiny a koncem listopadu 1946 přijela repatriční komise, aby „Dohodu ze dne 10. VII. 1946“, sjednanou mezi vládami SSSR a ČSR uskutečnila.

Jak těžké bylo udržeti v naději na návrat do vlasti naše krajany v té dlouhé době odloučení jak málo bylo jedinců pevně věřících v tento návrat, v jakém zoufalém postavení byly ženy vojínů, kteří zůstali v republice, když nebylo jistoty a podvrtné živly tvrdily, že k repatriaci nikdy nedejde, jak otřásl tou nadějí návrat 2000 demobilizovaných vojínů Svobodovy armády na Volyn. Leč přes to vše jsme vytrvali v pevné víře a podle slov Kristových: „Věř a víra tvá tě uzdraví,“ skutečně — víra nás uzdravila — k přesídlení skutečně došlo.

Jako jeden ze spolupracovníků repatriční komise v Lucku chci popsat průběh prací.

Podle „Dohody ze dne 10. VII. 1946“ osoby, jež měly optovati pro československé občanství a přesídliti do ČSR, měly podati písemné žádosti rayonním plnomocníkům nebo hlavnímu plnomocníkovi nejpozději do 15. září 1946 a přesídlení mělo býti zakončeno 15. listopadu 1946.

Když ale stanovený termín 15. IX. se kvapem blížil a o repatriční komisi nebylo nic slyšeti, usnuli se volyňští krajané z Lucka a okolí, vyslati dvoučlennou delegaci do Moskvy na velvyslancevství ČSR. Delegace tato došla do Moskvy 6. září 1946. Čas ten byl shodou okolností šťastně volen, jelikož právě 3. září přijeli do Moskvy členové československo-sovětské smíšené komise z Prahy. Volyňská delegace byla přijata předsedou komise p. generálem Bejlem, se kterým setrvala v rozhovoru více než hodinu. Pan generál přislíbil, že se všemožně vynasnaží, aby vyřízení formalit a dojednání různých podrobností s ruskými členy komise netrvalo dlouho, že podle jeho mínění hlavní plnomocník pro optaci a přesídlení přijede do Lucka koncem září 1946 a termíny podání žádostí o přesídlení budou odsunuty na dobu pozdější.

Po návratu delegace z Moskvy nastalo na Volyni částečné uklidnění, leč netrvalo dlouho. Když se blížil konec září a komise na Volyn nejela, ztrácela většina Volyňských zase naději na přesídlení, a když skutečně komise 23. XII. 1946 na Volyn přijela, mnozí nevěřili, až teprve tehdy, když se osobně o tom přesvědčili.

Do Lucka, jako hlavního sídla repatriční komise, přijel hlavní plnomocník vlády ČSR p. ministerský rada Dr. V. Šatava se svými spolupracovníky a do každého z osmi přesídlovacích

rayonů rayonní plnomocník. V přesídlovacím rayoně luckém rayonním plnomocníkem byl p. plk. gen. št. Pelikán, dubenském — p. Šindelář (později p. pplk. Sak), verbenském — p. pplk. Lazar, zdolbunovském — p. pplk. Tůma, seňkevičovském — p. mjr. Černý, šepetovském — p. Čihák a žito-mírském — p. plk. Fanta.

Současně s československými členy komise přijeli sovětské zástupci, takže práce bylo možno započati.

Na uvítanou hlavní repatriční komise byl uspořádán krajany z Lucka a okolí přátelský oběd, na němž bylo první seznámení členů komise s námi volyňskými Čechy. Tam bylo viděti, jak všichni my Češi patříme k sobě. Všichni členové komise vesměs pánové z Prahy a my z Volyně jsme se okamžitě zpřátelili, jako bychom byli staří dobří známí. Po uvítacích krátkých proslovech a zazpívání státních hymen, jež zazníval smíšený sbor z Boratína, se rozpředla přátelská zábava. Písnička stihala písničku, mezi účastníky oběda se našli i muzikanti, jež utvořili muzikantskou bandu, totiž: troje housle a klavír, a tím byla míra veselosti dovršena. Rozcházeji jsme se všichni spokojeni a s jistotou, že repatriční práce již započnou. Skutečně 1. prosince byla započata registrace všech Čechů a Slováků, kteří chtěli optovati pro čl. státní příslušnost a přesídliti do ČSR. Registrace byla prováděna denně od 9 hod. 19 hod. s hodinovou přestávkou na oběd. Mimo registraci v sídle rayonních plnomocníků odjížděli zástupci rayonních plnomocníků do vzdálenějších obcí, aby tam na místech registraci provedli. Poněvadž práce byla takto zorganizována, během měsíce prosince totiž do 1. ledna 1947 byla registrace zakončena.

To byl teprve začátek. Dalším úkolem bylo oceniti majetek volyňských a provésti jeho soupis. To šlo ovšem pomaleji, protože to byla práce obtížnější a složitější a neměli jsme k tomu odborníky. I zde byly však překonány všechny těžkosti a koncem ledna 1947 byl vypraven z Dubna první transport repatriantů.

Před vypravením 1. transportu byla uspořádána v Českém Malíně dne 20. ledna 1947 pietní slavnost, spojená s vyzvednutím prstí ze společného hrobu malínských obětí a zároveň prstí volyňské vůbec. Urny s touto prstí byly předány delegaci Malínských, kteří ji zavezli do vlasti. Jako slavnostní řečníci vystoupili: za vládu ČSR hlavní plnomocník p. Dr. V. Šatava, za vládu SSSR p. předseda Rayonního Iсполнителного Комитета, za obec Malín p. V. Mendlík a za volyňské Čechy p. R. Vik.

Podle odesílání transportů v únoru vypadala situace tak, že přesídlování potrvá do podzimu, ale v březnu a dubnu se rozejely transporty naplno, takže do května bylo přesídlování téměř zakončeno.

Odesláním transportů však nebyla

práce repatriční komise ještě skončena. Zbyly závěrečné práce, t. j. uzávěrky v každém přesídlovacím rayoně pro celkovou uzávěrku hlavního plnomocníka a pro smíšenou československo-sovětskou komisi v Moskvě. Závěrečné práce byly vykonány během měsíců dubna a května. Jako příklad uvádím závěrečné výsledky v luckém přesídlovacím rayoně. Jsou tyto:

Opční žádost podalo 1453 rodin nebo 4628 osob, hlavním plnomocníkem a hlavním zástupcem byla potvrzena opce a přesídlení 1446 rodin nebo 4601 osob, skutečně přesídlo 1421 rodin nebo 4511 osob, nepřesídlo 25 rodin nebo 72, zemřelo 18 osob.

Z SSSR do CSR byl vyvezen tento majetek: koní 929, hovězího dobytka 1116, vepřů 787, ovcí a koz 210, drůbeže 2111, včelstev 7 úlů, hospodářského inventáře 1109 kusů, obilí 2683,7 q, jiných produktů 9.379 q, věci domácí potřeby a jiných předmětů 9.176 q.

Pro přepravu výše uvedeného bylo použito 661 železničních nákladních vozů.

Takhle nedosídíme vol. Čechy

Aby mohla být definitivně uzavřena kapitola za volyňskou reemigrační akci, která přes nedostatky a počáteční potíže proběhla opravdu velmi úspěšně, je třeba dosídlit zbytek — celkem asi 500 rodin — vol. Čechů a dát jim možnost práce a existence. Není pravděpodobné, že by ministerstvo zemědělství, které vyšlo vol. Čechům natolik vstříc, že zastavilo veškeré osidlování mimo vol. reemigrantů a osídlovalo tisíce rodin, nechtělo dosídlit zbytek. Je však opravdu nejvyšší čas. Uspokojivého výsledku nebude ale dosaženo tím, že uchazeči budou posíláni na místa, kde již dávno nic není, jak tomu bylo v Novém Městě n. Metují. Tento případ byl zvlášť trapný a klasičtí ukázkou toho, jak se osidlovat nemá. Přinášíme o tom jen krátkou zprávu ve formě zápisu:

Zápis o umístění volyňských Čechů v okrese Nové Město nad Metují. Dne 23. července 1947 dostavili se na osidlovací komisi ministerstva zemědělství, pracovní sekce v Novém Městě n. Met. volyňští Češi v počtu 28 osob. Měli s sebou z ministerstva zemědělství hlášení volných usedlostí č. j. 485/1946-IX/B-32 ze dne 21. VI. 1947 s přípisem č. j. 734/46 ze dne 15. VII. 1947.

Hned po příjezdu na úřad zjištěno, že ono hlášení volných usedlostí neodpovídá pravému stavu a sice hlášení ono (č. j. 734/46) jest ze dne 6. II. 1947 a i to bylo hlášení ne volných usedlostí, nýbrž usedlostí v onen čas, to jest 6. II. 1947 obhospodařovaných Němci. K dnešnímu dni jest stav volných usedlostí zcela jiný. Přesto, že seznam zasláných jak shora uvedeno, vypravila se skupina volyňských Čechů v doprovodu úředníků OKMZ a ORK

Veškerý zanechaný majetek byl odhadnut na 8,119,630 Rb. Osevu ke sklizni v r. 1947 bylo zapsáno 2392 ha.

Hotovými penězi bylo odevzdáno na kvitance vzor č. 12 a 13 4,287,505 Rb.

Toto jest část šestiměsíční práce repatriční komise na Volyni.

Závěrem doufám, že mi nebude ve zlém vykládáno, když si dovolím touto cestou jménem všech přesídliších a i těch, kteří na ně tak dlouho čekali, srdečně poděkovati našemu drahému panu prezidentovi Dr. Edvardu Benešovi za veškerou péči o nás, vládě ČSR za skutečného repatriace a všem členům repatriční komise za svědomitě vykonanou práci. Jest to dějinná událost jež bude v dějinách našeho národa zapsána.

My volyňští Češi slibme, že republiku nezklameme, jako jsme ji nezklamali dosud, že svou vytrvalou práci půjdeme ruku v ruce s našimi bratry starousedlíky a vzbudujeme si republiku krásnou.

Nuže, vzhůru hlavy a s chutí do práce!

R. Sokol.

Hraničář, Vimperk č. 22, 1947:

Pomozte volyňským Čechům

Je skutečně v zájmu nás všech, aby se volyňští Češi u nás cítili doma a věnovali tak plně svoji dovednost a pili potřebám národa. Přišli k nám do hor, kde nemají často toho nejnmutnějšího, chybí jim stroje a zařízení, chlévy jsou v esutinách. Je třeba vyhovět jejich požadavkům. Osídlenci ve Svojsích stále volají po tom, aby tam dostali koně. Bez koně se nemohou dostat do města, k lékaři a s koňmi by si rádi i něco přivydělali. Ve schůzi rady ONV ventilovala se tato otázka. Bylo usneseno žádati u Národního pozemkového fondu v Praze o přidělení koní pro osídlence na Svojsích, případně učiniti opatření, aby reversní koně z oblasti Hartmanic byly osídlencům přiděleny.

Budovatel, I. VIII. 1947:

Zalmanov dostali Volyňané

Náš časopis přinesl již několikrát zprávu o jednání mezi ZNV a ministerstvem zemědělství o osídlení obce Zalmanova u Žlutic.

Po rozhodnutí ZNV o tom, aby Zalmanov byl osídlen volyňskými Čechy, dalo ministerstvo zemědělství v těchto dnech souhlas k osídlení osmi zemědělských usedlostí v Zalmanově.

Po zveřejnění této radostné zprávy dostavili se zástupci volyňských Čechů k s. mistopředsedovi ONV Havelkovi a požádali ho o poděkování s. ministru Majerovi a s. dr. Jeřábkovi, s. tajemníku Fajtovi a všem ostatním, kteří se zasloužili o to, že Zalmanov byl vyňat z přidělu pastvinářského družstva a je nyní osídlován volyňskými Čechy. Po dlouhém jednání zvítězil přece jen rozum a dobré dílo se podarilo.

Důležité upozornění volyňským Čechům - osídlencům!

Volýňští Češi - osídlenci konfiskované zemědělské půdy v pohraničí, kteří dosud neznáte poměry v naší republice, obraťte se ve všech věcech, týkajících se vašeho hospodaření na přidělených usedlostech, výhradně na pobožky národního pozemkového fondu, v jejichž obvodu leží usedlosti vám přidělené!

Vaše žádosti a dotazy budou pobožkami národního pozemkového fondu vyřizovány s největším urychlením. V závažných případech rozhodne o vašich věcech urychleně po příslušných návrzích pobožek ústředí národního pozemkového fondu v Praze.

Žádosti a dotazy, zasláné vámi jiným úřadům, nejsou těmito vyřizovány a jsou postupovány k dalšímu řízení národnímu pozemkovému fondu, čímž se značně prodlužuje jejich vyřízení. TMZ.

ZATEC V ČS. ROZHLESE

V sobotu 16. srpna od 20,45—21,15 hod. vysílá Praha I rozhlasové pásmo Frant. Kostky a Frant. Kopeckého o Zateci v minulosti a době přítomné. Nezapomeňte poslouchat!

na určená místa k zjištění pravého stavu volných usedlostí.

Bylo zjištěno, že větší počet usedlostí byl již zabrán Horským pastevním družstvem. Volné usedlosti jsou pouze 2 neb 3 v jednom katastrálním území. Nadmořská výška je ve všech katastrálních územích 700 až 1000 m nad mořem. Pozemky vesměs na strmých svazích, tudíž lidem z rovin, jakými jsou přichozí, bylo by velmi těžké zvykatí na nové poměry a sice na hospodaření na pastvinách. Noví osídlenci by přišli na pozemky, které jsou osety z části ovšem a jen ve velmi řídkých případech kouskem brambor. Tudíž bylo by nutno osídlené volyňské Čechy živiti ze zásob hotových až do příští sklizně.

Navrhujeme, aby do těchto horských poloh byli umístěni reemigranti z horských poloh na př. z Rumunska, Jugoslaviie a pro volyňské Čechy ponechány usedlosti uvolněné neschopnými dosavadními správci v nižších polohách, t. j. v kraji řepařském a obilnářském.

Podle zjištění je na okresech mnoho neschopných národních správců na opravdu pěkných usedlostech, které by volyňským Čechům vyhovovaly. V zájmu celostátním bylo by, aby dotčení neschopní správci byli urychleně buď zbaveni těchto usedlostí, případně přesídlení na usedlosti v horských oblastech, kde by nenadělali tolik škod. Tímto uvolněním usedlostí bylo by dosti místa pro obsazení volyňských Čechů v nižších polohách.

V N. Městě n. Met. 24. VII. 1947.

Vedoucí výpravy volyňských Čechů: Hovorka v. r. — Za osídlov. komisi min. zem.: vrch. kont. Tomáš v. r. — Za ORK: J. Lenfeld v. r. — Za ONV: J. Kaňka v. r.

Tak mohou jednat jen na Tachovsku

Přijel jsem do Tachova se svou rodinou 27. června tohoto roku. Ihned jsem začal pracovat u fy Griep jako skladník. Jinou práci vykonávat nehu. Jsem válečný invalida bez levé nohy. Ihned po přijetí jsem požádal o přidělení rodinného domku, na což mám jistě právo.

Bytový referent p. Zánorský jen sliboval a mezitím usazoval své známé. Co je mu do Volyňáka, třeba byl zasloužilým a mnohokrát významným zahr. vojákem, dal zdraví pro republiku a bydlel ve společném bytě s jiným Volyňákem v čp. 661, kde bydlí ještě dvě rodiny, celkem 7 osob ve dvou malých místnostech a spí na zemi. Do toho mu nic není. Konečně jsem o byt podal žádost přímo předsedovi MNV. Tento mi slíbil, že první byt, jenž se v Tachově uvolní, mi bude přidělen, a zatím prý nemám nespěch. Když jsem se náhodou dověděl, že z rodinného domku čp. 844 se v neděli ráno 20. t. m. stěhují, ihned jsem se do domku nastěhoval. To byla opravdu radost pro mou rodinu, i pro dvě jiné, se kterými jsem bydlel. Však radost brzy pominula. Za hodinu po nastěhování přišel jakýsi pan Svoboda, který už má domek čp. 1055. Zjistil jsem, že to je tentýž pán, který má národní správu na domek, o který jsem i já původně žádal hned po příjezdu. A teď by mne chtěl vyhnat i odtud. Ale já jsem řekl, že mu byt neustoupím. Pan Svoboda přivedl proto dva četníky, ale ti nechtěli honit invalidu. Běžel pro jiné a přivedl tři četníky, ale znovu nepořídil. V pondělí ráno 21. t. m. jsem šel na MNV, aby jak bylo smluveno, domek mi byl přidělen. Co mne však překvapilo: Když jsem přišel na MNV, bytový referent p. Záhorský již dával dekret na domek, do něhož jsem se nastěhoval, p. Svobodovi a na dekretě napsal zpětné datum 8. VII. 1947.

Na základě čeho se falšují čísla? Snad to poví p. Záhorský, snad už je to jeho šmelina. Ještě větší překvapení bylo dnes, když místní národní výbor mně nařídil, abych domek uvolnil pro p. Svobodu. Snad pan Svoboda, který ničeho neučinil pro republiku, má přednostní právo před reemigrantem zahr. vojákem, čtyřikrát významným a k tomu válečným invalidou? Myslím, že i pro MNV v Tachově platí zákon 255/46 Sb. a že šmelina s byty je trestná. Tento případ není v Tachově výjimkou.

Josef Novotný.

Volyňská mládež v Jesenicích. Na rozloučenou s Jesenicí uspořádá 17. srpna Doplnovací a rekreační škola volyňské mládeže Národní slavnost. Dopoledne bohoslužby pravoslavné a katolické, lehkotletické závody. Odpoledne průvod obcí a slavnostní akademie na hřišti koupačů.

Volyňští sirotci vítají ministra NO arm. gen. Ludvíka Svobodu v Žatci 13. VII 1947

Co na to řekne Praha?

Mnoho volyňských Čechů se usídlilo a našlo nový domov na Tachovsku. Je to opravdu hezký kraj, který jistě potřebuje pracovitě ruce a věrné lidi. Ze všech osidlenců na Tachovsku si volyňští reemigranti svou práci a spravedlnosti získali všude, ať v zemědělství neb v průmyslu a veřejných službách, převahu nad ostatními a plně uznání. To nemohou popřít ani ti, kdo se dívají na nové hospodáře v pohraničí, kteří za ně přinesli tolik obětí, jako na lidi, kteří si přišli pro to, co jim nenáleží. Ale to, co se mělo správně dělit je dávno v rukou těch, kteří právě proto nemohou milovat volyňské hospodáře.

Jen skrovné požadavky Volyňských vyvolávají na Tachovsku bouři hněvu a místy proti bezbranným vdovám a sirotkům. Kdyby to bylo jen mezi osobami, nebylo by to ještě tak zlé. Ale bohužel takové záporné stanovisko zaujaly i některé úřady a proto se o tom nemůže mlčet.

Do osidlovacího úřadu v Tachově přišla vdova pí Černá, jež obětovala syna a zetě pro republiku. A co ona vyprávěla bylo opravdu hrozné a neuvěřitelné.

„Poslal mne tam bytový referent MNV p. Záhorský, abych zjistila, komu patří domek proti mému domku v Americké ulici v Tachově. Zjistila jsem, že tam nikdo celý čas nebydlí a já bydlím v mokřím, neobyvatelném domku. Prosim vás, ctěný pane, mohla bych se dovědět... — „Jděte za dveře, tady nemáte co hledat,“ zazněl hrozný hlas vykrmeného úředníka osidlovacího úřadu. „Já se chci jen zeptat a nechci od vás nic.“ — „Zavolám četníky a

vyvedou vás,“ ještě hrozněji na to odpověděl úředník. „Ano, ano, ráda bych ty četníky viděla, snad budou jednat upřímněji než vy.“

Rozčilený tímto úředníkem uchopil stařenku, vyhodil za dveře a zamkl dveře na klíč. „Takhle se s vámi jedná určitě a krátce.“ — Když bezmocná stařenka s uplakanými očima odcházela, pohvizdoval za ní ten nezdařilý úředníček jako uličník za bfuďným psem.

Za čí svobodu jste položili hlavy, mé drahé děti a proč mám být ve stáří tak odstrkována a ponížována?...

Tak ukončila svou smutnou zprávu a dlouho, dlouho hořce plakala.

Před několika dny o podobném případě vyprávěla jiná vdova, pí Koutná. Že tentýž úředník ji vykázal za dveře a že za ní pohvizdoval.

Co můžeme očekávat od takových úředníků na Tachovsku?

Okresní národní výbor na tuto otázku odpovědět nechce, snad odpoví Praha.

Pak není už divu, že na Tachovsku v obci Schönbrunn předseda rolnické komise zakazoval „svým lidem“ jednat s Volyňskými.

V obci Dlouhý Újezd se usídlilo několik rodin z Volyňe a požádali a zažádali si alespoň o 2 ha půdy. Pozemků je v Dlouhém Újezdě přebytek, ale žádost Volyňských byla zamítnuta. Proč na Tachovsku mnoho set ha úrodné půdy leží ladem a pracovitým rukám, jež by ji obdělaly chtěly, není přána?

Volyňští se často mezi sebou táží, ví-li o tom všem Praha? Co na to řekne Praha? A.

Ministr národní obrany arm. gen. Ludvík Svoboda u žatecké radnice 13. VII. 1947 při uvítání s představiteli církve.

Vdovy se hlásí

Na základě vašeho oznámení ve Věrné stráži, hlásím se také jako vdova po padlém příslušníku čs. zahraniční armády. Mám dcerušku, nar. 14. V. 1944 a dosud nejsem usídlena. Když jsem si před 5 měsíci podala žádost na národní výbor, aby mi přidělili nějaký domek, dostala jsem odpověď, že nemají zatím nic opraveného, až budou mít něco vhodného, tak že mi to oznámí. Bohužel, čekám již 5 měsíců, nehledě k tomu, že je tu ještě několik domů úplně prázdných. Byť bych si dala do pořádku, jen kdyby mi ho přidělili. Byla jsem za tu dobu na bytovém referátě již několikrát a vždycky mne odkopnou jak prašivého psa.

Vyléčím těch několik pokusů o získání střechy nad hlavou. Je tady čp. 168/III. To vám nemůžeme dát, řekl referent bytového úřadu, to dostane ten, který má tu zemědělskou usedlost vedle. On má barák rozbítý. — Avšak došlo k tomu, že jmenovaný dostal domek na druhé straně obce a dům čp. 168/III je dosud prázdný, neobydlený.

Je tu dům čp. 9/III. Byla tam kdysi lékárna, ale přestěhovali ji, poněvadž tam bylo příliš vlhko. — To také nemůžete dostat, protože možná dají někdy lékárnu zpátky. Ale to nebude nikdy, poněvadž tam již usídlují vojáci.

Dále je tu barák čp. 10/III. Ani to mi nemohou dát. Je to pro živnost a uchází se o to nějaký obchodník. Když jsem se již nechtěla nechat odstrčit, tvrdic, že já mám snad na to větší nárok nežli ten obchodník, řekl mi potom, že to nedají nikomu, to se bude bourat. Obrátila jsem se na paní Štorcovou, která má zastupovat volyňské Cechy u národního výboru. Zádala jsem jí o přímluvu a hle, co mi řekla, když jsem tam přišla pro odpověď. Ze prý jsem sama jen s dítětem, že

nikdy nemohu dostat domek ale pouze jen byt a ten náhodou nemají ještě k dispozici. To prý ji řekli na MNV. Jsem z toho již celá zoufalá, proto vám to všechno píši. Bydlím prozatím u bratra, ale jen v malinké tmavé komůrce, kde mám složená všechna zavazadla. Polovina živobytí se mi zkazila a zplesnivěla, protože je tu vlhko.

Zádala jsem o nábytek, ale na to mi nedali ani odpověď. Zapsala jsem se na práci v „Séveročeské Včele“, mám s tím zkušenosti, vedla jsem již takovou prodejnu 3 roky. Chtěla jsem si vydělat na ten nábytek, avšak musím toho nechat, poněvadž mám jezdit několik kilometrů denně, být celé dny zaměstnána a dítě nemá žádné ošetření. Zatím páni na výboru si libují, že nemám čas je obtěžovat. Mám jenom jednu pomoc, za níž děkuji jen Svazu Cechů z Volyně, že dostávám zaopatřovací plat každý měsíc řádně a přesně vyplacený ve výši 1.550 Kčs. Vyživovací příspěvek mi ONV nechce vyplatit, poněvadž nemám úřední záznam, t. j. úmrtí list mého manžela a nevím, kam se mám v tomto případě ještě obrátit. Obstarala jsem si svědecké výpovědi a zádala jsem kancelář ČsOL na Invalidovně v Praze, aby mi to zjišťovali a poslali, je to už tři měsíce a nemám odpověď, hodil to asi někde do koše a nic nevyšetřují. Takhle mi vyživovací příspěvek nevyplati nikdy, ačkoli ženy vojáků, kteří zůstali na živu, příspěvky již dostali.

Chtěla bych vás ještě prosit, kam se mám obrátit, abych dostala ten domek čp. 168/III, který je skutečně prázdný a nikdo tam nebydlí, abych už nemusela poslouchat ty stálé otázky dítěte: mamičko, kdy už budeme mít svůj domov?

Doufám ve vaše přispění a zůstávám s úctou Marie Kabátová.

Na vaši výzvu ve „Věrné stráži“ ze dne 25. července 1947 oznamuji, že jsem vdova po padlém muži u Dukly. Mám dvě děti Vladislava a Irenu dosud nezaopatřeny. Nejsem dosud usídlena. Bydlím u bratra Bohuslava Ledviny a vyčkávám usídlení. Zaopatřovací příspěvek dostávám od 3. března 1947. Prosim o informaci, proč nedostávám příspěvek jako vdova ode dne smrti mého muže, který padl 10. října 1944, nebo od doby skončení války?

Svou žádost mám poslanou na osídlovacím úřadě a Fondu národní obnovy v Praze u styčného důstojníka s veškerými doklady a čekám, ale dosud marně. Mám podanou žádost na obchodní prádlem a konfekcí, ale není vidět zájem o nás, vdovy, aby nám v urychleném přidělovacím řízení bylo živobytí zajištěno. Nejráději bych chtěla něco dostat v Královédvorském okrese, ale ani v jiném okrese nic není. Pro nás bohužel nic nezbylo. — Politické strany houževnatě brání své stoupence. Jenom o nás se mnoho mluví a píše, ale ve skutečnosti málo dělá. Kolik nás jezdí z okresu do okresu a je odbýváno stejnými lakonicnými a cynickými odpověďmi?

Což není už nikoho, kdo by se nás, vdov ujal?

Ke komu se máme obrátit, aby naše požadavky byly vyřízeny příznivě, abychom nemusely být závislé na svých příbuzných, kde se cítíme pokohyeny nebo jako obtížní hosté. Kdy bude konec utrpení?
Pestkovská Anna

+

Čin, Brno 17. VII. 1947:

Šternberský okres pro umístění volyňských Cechů

Jak známo, usněsela se okresní Národní fronta na Šternbersku zasadit se o umístění všech volyňských Cechů, kteří přišli do tohoto kraje za svými rodinami a požádali o své umístění na Šternbersku. Na vyřešení tohoto problému ustavila okresní Národní fronta zvláštní komisi, která zasedala minulý týden za předsednictví s. Valíčka a po zprávách příslušných referentů probrala asi 45 národních správců, postrádajících žádoucí kvalifikace či špatně hospodářících, nebo takových, kteří svým opilstvím nebo rozmařilým životem dávají špatný příklad, a z vyšetřených případů navrhla 9 osob k odvolání, resp. k řízení na odnětí dekretu. V dalším šetření se pokračuje.
vi.

Rudé právo, Praha 8. VII. 1947:

Již 606 rodin volyňských Cechů na Ostravsku

V oblasti zemské expositury v Ostravě je usídleno 606 rodin volyňských Cechů. V době od osvobození do 13. února letošního roku přistěhovalo se 126 rodin, jsou to rodiny zahraničních vojáků z Volyně. Od 14. února do 31. května přistěhovalo se volyňských Cechů do okresu biloveckého 20 rodin, do bruntálského 51 rod., jesenického 44 rodiny, hlučinského 2 rodiny, krnovského 205 rodin, novojického 65 rodin a opavského 93 rodiny.

Svobodné slovo, 3. VIII. 1947:

Lepší kulturní pracovníci

Volyňští Češi se chápou kulturní práce na venkově

Lipno (Iž). Učitelstvo, které je vždy pokládáno za jediné kulturní činitele na venkově, dostalo na Žatecku vydatné pomocníky — volyňské Čechy. Mnoho občanů zná Volyňské pouze z jedné stránky, zvláště když je určitými politickými kruhy v tomto úsudku přímo i nepřímo utvrzováno a podporováno. Dokladem toho, že Volyňští se ujmají kulturní práce na venkově, jsou obce Lipno a Nehasice.

V obou obcích nemohl kulturní život stále zakotvit, až do doby, kdy se této záslužné práce ujal právě volyňský Čech. V krátkém čase byly za podpory knihovnického oddělení ORO v Žatci vybudovány v těchto obcích pěkné knihovny a menší čítárny. Zvláště v Lipně si vede volyňský Čech velmi dobře. Přivezl si také z Volyně spousty knih, zejména z prvního odboje, a jemu podařilo se to, co dosud žádnému jeho předchůdci. Upoutal zájem o dobrou knihu. Velikostí malá, ale obsahem bohatá knihovna je umístěna v krásné místnosti MNV. Mají zde i malou čítárnu časopisů. Také ministerstvo školství mimořádně podporuje zřizování knihoven zvláště v obcích, kde převládá obyvatelstvo přesídlené z Volyň. Pro žatecký okres věnovalo 81 tisíc Kčs a tato částka byla rozdělena mezi 27 obcí.

Je radostné, že to byl právě volyňský Čech, který musel přijít, aby povzněl kulturní život v obci. Mezi Volyňskými je mnoho schopných lidí, kteří mohou samostatně kulturně pracovat. Jejich veřejné vystoupení ve větším měřítku není daleké. Je to jen otázka času než tyto pismáci a milovníci knih se zapojí do kulturní práce venkova. Je proto mylný úsudek mnoha občanů, kteří předem odsuzují schopnosti volyňských Čechů. Chování některých našich občanů nutilo dosud Volyňské opět k separování. To však se nesmi natrvalo stát. Nejsou již na Volyňi — jsou doma ve vlasti a není třeba vytvářet mezi místním obyvatelstvem opět nějaké ostrůvky jen k vůli několika lidem, kteří by tuto nejednotu rádi viděli. Volyňští musí rázně odmítnout tento druh lidí, kteří se vždy snažili je jenom nějakým způsobem „napálit“. Jenom dokonalým splynutím s místním obyvatelstvem se na venkově vytvoří ovzduší důvěry a spolupráce, tolik potřebné při dnešním budovatelském úsilí. Naproti tomu věříme, že Volyňští v nejbližší době již proto učiní přítrž těmto pomluvám tím, že se postaví v čelo obci nejen na poli kulturním, ale i politickém.

Pšov. Na svatbě br. A. Hladíka se sl. Zítkovou věnováno bylo svatebčany Kčs 800.— na Malinský fond. Zenich věnoval Kčs 500.— Vřele děkujeme.

Nesplněné naděje

Domů, do vlasti! To bylo jediné přání nás Volyňských. Jaká radost a štěstí, šťastná budoucnost! A jak se těšily děti. Ty říkaly: „Tati, tobě Němci urazili ruku, nemůžeš pracovat. Ale až budeme v Čechách, tam na nás nezapomenou. Vždyť jsi pomáhal honit Němce z Čech.“

Očekávaná doba se blížila a konečně se i touha splnila. V březnu tohoto roku jsem s rodinou přijel do vlasti. Byli jsme opravdu šťastni. Děti se radovaly z každé maličkosti a stále se na něco ptaly, vše je zajímalo.

Z třemošenského střediska byl jsem s rodinou poslán do Tachova. Sliby šly za sliby a den za dnem. Po dlouhém naléhání jsem obdržel byt, ale hůře s prací. Jsem valesčný invalida, ztratil jsem 75% zdraví.

Předseda ONV pan Šimek mně slíbil trafikou, ale dosud jsem ji nedostal. V Praze mně jí také jen slíbili a jsem dosud bez zaměstnání. Pracoval jsem jako vrátný u fy Seitz-Hofherr, tam se mnou hrubě zacházeli a konečně z práce vyhnali. Důchod žádný nedostávám, že prý jsem neprošel superarbitrací.

Dr. Jiří Paukert:

Provozovací úvěry pro reemigranty z Volyň a Jugoslavie

Národní pozemkový fond se rozhodl v těchto dnech usnadnit opatření provozovacího úvěru s jeho zárukou (podle úmluvy ze dne 31. ledna 1947) těm nejpotřebnějším z osidlců — reemigrantům z Volyň a Jugoslavie.

Tito osidlcenci mohou napříště žádati o provozovací úvěr i tehdy, když ještě nemají dekret o vlastnictví půdy. Stačí, budou-li jejich žádosti, podané obvyklým způsobem, opatřeny potvrzením příslušné osidlovací komise ministerstva zemědělství, tohoto znění:

„Podepsaná osidlovací komise ministerstva zemědělství potvrzuje, že osidlec(ům) byla odevzdána do správy a užívání usedlost čp. v okres o výměře ha, z čehož připadá na vinice a chmelnice v plné plodivosti ha.“

Jmenovaný(i) osidlec(eni) se přidělu ujal(i) a skutečně na něm hospodaří. Proti osidlec(ům) není po stránce osobní ani s hlediska jeho (jejich) hospodaření námitek a k vydání dekretu o vlastnictví půdy nedošlo

Jak zaplatíte přidělený konfiskát!

Podle výnosu ministerstva financí ze dne 15. listopadu 1946 č. j. 287673/1946-III A/L mohou přidělci platit kupní cenu za přidělený movitý majetek konfiskovaný podle dekretu 4.108/45 Sb. převodem ze svých vázaných vkladů nebo z vázaných vkladů manželky nebo družky nebo nezletilých dětí, žijících s nimi ve společné domácnosti a to do výše částek prostých dávky z majetkového přírůstku podle ustanovení § 37, odst. 2. zák. č. 134/46 Sb., tedy na manžela 20.000 Kčs, manželku či družku 20.000 Kčs a na každé nezletilé dítě Kčs 5.000.— U právnických osob (spolků) může být k tomu účelu použito 30.000 Kčs.

Žádal jsem o kousek pole na brambory, později o kousek luk, přivezl jsem si z Volyň jalovici a snad mně hlady pojde, poněvadž mou žádost zamítli. Mám tři malé děti od půl roku do sedmi let a ženu neschopnou k práci, celkem je nás pět a všichni neschopní k práci. Kdybych mohl být za to, že jsem ztratil v bojích zdraví alespoň vrátným za těch 400 Kčs týdně, bylo by na chléb a takhle jsou děti bez chleba a brambor.

Jedna soucinná Volyňka mně půjčila včera na chléb — a co bude zítra?

O mé situaci jsou dobře informováni místní i okresní národní výbory, ale marně od nich čekám pomoci. Jak se říká: „Sytý hladovému nevěří.“ Tím jest zmařena všechna radost a to vše krásné, co jsme si před odjezdem a cestou do vlasti představovali. Vždyť chci jen existenci a možnost vychovávat své děti. A ani tu najít na Tachovsku nemohu.

Povězte mně, kde to najdu?

Václav Bulíček,

Tachov, Tovární ul. čp. 885.

dosud jen z důvodů technických. Po stránce přidělu je řízení provedeno a na přidělce jest hleděti tak, jako by mu (jim) byl dekret o vlastnictví doručen. Toto právní i skutečné postavení bude mu (jim) v dalším řízení pevně zachováno.

Toto osvědčení se vydává jako doklad k žádosti o provozovací úvěr se zárukou Národního pozemkového fondu.

V ... dne ... 1947.

L. S.“

Peněžní ústavy, provozovací úvěr se zárukou Národního pozemkového fondu podle výše uvedené úmluvy poskytující, byly vyrozuměny, aby žádosti reemigrantů z Volyň a Jugoslavie řadily odděleně do zvlášť označených seznamů a zabezpečily tak jejich přednostní vyřizování.

Tato nová úprava poskytování provozovacího úvěrů bude jistě našimi krajany — reemigranty přijata a uspokojením a přispěje značně k jejich zdárnému zapojení do zemědělského dvouletého plánu.

Jelikož v nejbližší době bude oceňován a předáván do vlastnictví nábytek, jest potřebí, abyste měl vázané vklady po ruce. Ušetřete čas a psaní, když nám, případně jinému peněžnímu ústavu předáte vkladní a spořitelní knížky na vázaný vklad, které máte vystaveny od peněžního ústavu vašeho dřívějšího bydliště ve vnitrozemí. Převod vám rádi obstaráme a účet za přidělený konfiskát z vašeho vázaného vkladu k nám převedeného uhradíme.

Bližší informace vám ochotně sdělíme v našich úřadovnách, Zatec, nám. Dr. Edv. Beneše. Okresní záložna hospodářská v Žatci.

Chleba a zábavu

Válka skončila a tak dlouho úpěnlivě žádaný mír se stal skutečností, mír, který znamenal klid, bezpečí a potření největšího ubíra válečného: strachu; který znamenal pomalu se zvyšující životní úroveň i ušlechtilé zápolení na poli kulturním, zkrátka vše, co činí lidský život plným a hodnotným.

Poválečná chaotická doba přinesla však mnoho podivných a smutných zjevů. Tak jako v hlubinách moře žijí ryby-parasité, přisátí na těle ryb větších, na jejichž úkor žijí, tak jako hadovitě liany s jedovatými květy v tajemném šeru pralesa obtáčejí kmeny stromů, které se snaží přerůst a vyšplhat k slunci, tak také po válce objevovalo se u nás a snad ve všech státech válkou poznamenaných; mnoho temných živlů, které náš bodrý lid trefně nazývá: zlatokopové, vyžírkové, straničtí kariéristé atd.

Jaká to nádherná příležitost k vyšínutí se, a obohacení. Pohraničí čekalo, čaróvná země, kde celé vesnice, městečka, přepychové vily a usedlosti zely prázdnotou, nikým nehlídaný, plný Němci nahromaděného bohatství.

„Kdo dřív přijde...“ stalo se heslem moderních zlatokopů, kteří odstrkují se vzájemně lokty, hrnuli se do pohraničí za chimerou zlatého telete, tak jak činili lidé v době zlaté horečky v americké Aljašce na řece Jukonu, odhazující po cestě jako nepotřebnou věteš čest i mravnost.

Viděli jsme sta případů, kdy tito dobyvatelé severu obsazovali nejkrásnější vily, usedlosti a podniky, při čemž totéž činily jejich rodiny na jiném místě a samozřejmě si podržovali ještě svůj byt ve vnitrozemí. Viděli jsme krásné, cenné originály, které mohly být ozdobou škol a veřejných budov, viseti v kuchyních vedle kamen, po perských kobercích unikátech se šlapalo zablácenými botami, a na rukách, jejichž jedinou dosavadní ozdobou byla špína za nehty, skvěly se drahocenné prsteny. A vidíme nyní se smutkem, jak často rodinám zahraničních vojáků hrdinů neb jejich vdovám a sirotkům jsou přidělovány usedlosti bez nejnutnějšího hospodářského inventáře neb domky bez bytového zařízení, s okny vytlučenými a kamny rozbitými.

Jeden takový dobyvatel severu z našeho kraje přinesl si domů také pušku. Nedbal, že nemá na ni povolení, ignoroval výzev, že zbraně ukořistěné Němcům, se mají vrátit na patřičné místo, naopak nedodržel ani základní opatrnosti a ponechal pušku doma nabitou. Tato trestuhodná nedbalost vyvrcholila právě v těchto dnech v tragedii. Zatím co „majetník“ pušky ležel pry doma opilý, jeho desetiletý syn vzal pušku na zahradu a ze žertu namířil na svého devítiletého kamaráda, který ho přišel navštívit. Byla to opakovačka a tak celkem devět ran dostal nešťastný hoch do těla. Vinník v panice utekl a jelikož na neštěstí nebyl nikdo přítomen a vilka

leží o samotě za městem, bylo smrtelně zraněné dítě ponecháno téměř půl hodiny v tratolišti krve. Jen kvetoucí akáty a kaliny se k němu skláněly, a když se mu oči zastíraly již smrtelnou mdlobou, obestíraly ho svou omamnou vůní, jako by ho chtěly zkonejšiti k věčnému spánku. Když později drobné tilko hošíka leželo již v rakvi, zdálo se, že jeho něžná tvářička se ptá ve strašné obžalobě: „Proč?“ Jedna tragédie v řadě jiných, a kolik toho napovídá.

Po válce, v lepším případě pět minut před jejím ukončením, objevilo se u nás také mnoho taky-partyzánů, kteří ve vyzývavých, polo cowbojských, polo maškarních šatech a s revolvéry za pasem profanovali čisté a hrdinné jméno: partyzán.

Opatření ukořistěnými zbraněmi dělali výpady do lesů a od Němců z velké části opuštěných vesnic (vždy si vybrali takové samoty a vesnice, kde zbyly jen stařeny a starci) a loupili, často pro cigaretu či ze svévole vraždili. Opravdoví, hrdinní partyzáni uplynulé války, znechucení těmito poměry, vraceli se domů.

Čteme-li noviny, nebo otevřeme-li své uši k slyšení a oči k vidění, seznáváme, kolik do nebe volajících křídů se u nás po válce stalo. A jaký úpadek mravů! Vezmu za příklad město mně neznámější, město s půvabným podlubím a lomenými střechami, starým zámkem i kašnami, obklopené nejkrásnější přírodou, ve kterém, jak se na první pohled zdá, musí žít jen sami dobří lidé. Idylické městečko na dlani.

Však běda — ten věčný rub a líc. Uvedu jen několik nejposlednějších událostí v kratičkém časovém úseku:

Oktaván bude otcem dítěte se studentkou z kvinty; padesátiletý, ženatý muž, otec již rozvedené dcery (!) bude mít dcerku s osmnáctiletou; advokát, otec dvou dětí ve věku 8 a 14 let, udržoval poměr s ženou svého kolegy, matkou také dvou dětí. Poměr vyvrcholil v rozvod. Jelikož však opuštěná žena i s dětmi nemůže nalézt jiný byt, je nucena zůstat v původním bytě, ačkoliv si tam do jeho části přivádí muž svoji budoucí druhou ženu. Tak se stalo, že zrazená žena i s dětmi se musí na stejné chodbě setkávat s vetřelkyní. Jaká otřlost, cynismus a bezohlednost vůči dětem, kterým je takto zaséván do duší jed hříchu. A tyto aféry již nikoho ani nepohoršují. Ano, říká se tomu jen „pikantní aféra“ a nikoli, jak by správně mělo být: nejhrušší porušení nejzákladnějších principů slušnosti a úcty k mravním řádům. Otupěli jsme tak, či paní Morálka spí?

Bydlím na malém náměstí. Na jedné straně je krásný, gotický chrám a stará, kaštaný stíněná kasárna, naproti pivnice, kde mají čišnici. Tato se každý měsíc mění, když se „okouká“, jak se zde říká. Divám se někdy v neděli odpoledne z okna a vidím sedřené, venkovské mámy, otce a sestry

či snoubenky, jak s kufry plnými dobrot se sjíždějí před kasárna na návštěvu synů vojáků. Vidím je, jak si na lavičkách povídají, jak se při loučení objímají, jak láskyplně pohlížejí matky na své syny.

Večer rodiče odjedou, a vojákové, jimž na lících tkví ještě polibení matčino, šinou se ve skupinách do pivnice utrácti tam své zdraví i mravnost.

Hle — několik pouze případů v jednom malém městě.

Co nás může zachránit z tohoto chaosu, této propasti mravní bída?

Viděla jsem na výstavě obraz od R. P. Vacke, nazvaný „Návrat“. Vpředu byl veliký kříž s ukřižovaným Kristem, v pozadí pustá poušť, po které ke kříži s napařenými rukama se potáceli lidé. Celý obraz byl obestřen rudým, děsivým prísvitem a vyzírala z něho zoufalá touha po kotvě, která by lidstvo zachránila, po vláze živé vody, která by zvlažila jejich v poušti vyprahlé duše.

Ano, jedině návrat ke kříži, jedině víra nás může zachránit. Jaká vznesená slova řekl Kristus:

„Nechte slabých a ponížených přijít ke mně“, a jindy: „Miluj svého bližního jako sebe samého!“ Věta, která vyjadřuje nejčistší a nejdělnější socialismus světa. Nikoli socialismus, v jehož jménu se má udělati z člověka kolečko v gigantickém státním stroji, kdy způsob života i myšlení by byl přesně plánován, a který by učinil z lidí i ducha otroky a průmyslové roboty, ale socialismus křesťanský, který hlásá vzájemnou úctu a lásku a chce z nás udělati svobodné, ničeho se nestrachující, šťastné lidi. Či má i pro nás platit to starověké heslo, kterým Řím operoval vůči lidu: Panem et circensibus — chleba a hry, hmota a nic víc?

„Miluj svého bližního“ — kdyby tato věta se stala majákem nás všech, tu by všechny ty potácející se a v bouři a kalných vlnách zápasící lodě bezpečně dopluly do přístavu pokoje a štěstí.

Víry je nám třeba, opravdové a uvědomělé, neboť bez Boha není nic, je jen chaos, disharmonie, křečovitě hledání chvilového štěstí a zapomenutí, třebas přes mrtvoly druhých, štěstí, jehož chimera se jeví v dobrém bydle a požitcích, které však zanechávají jen pocit zoufalého prázdná a neuspokojení.

Vraťme se k Bohu, prohlubme a pročistíme své nitro a začněme ihned a každý sám u sebe. Tak bude zachráněn svět a děti nebudou žalovati jednou na své rodiče.

Po této cestě nikdy nezloudíme.

Marie Čaplová.

Tuchoňice. Volyňští krajané z největší volyňské obce Kvasilova uspořádají na den sv. Václava dne 28. srpna 1947 v Tuchoňicích Velkou národní slavnost, spojenou s oslavou návratu do vlasti a dočasnou. Současně bude posvěcen základní kámen k pomníku padlých.

Učitelský kurs v Brně

Někteří z učitelů, působících v zemi České, zúčastnili se měsíčního kursu, který byl pořádán v Brně. Nás, co pocházíme z Volyně, bylo jen 16 osob. Celý kurs čítal 68 osob, tedy nás z Volyně bylo poměrně málo.

Doufá se, že kursu, který se bude pořádát v srpnu v Zatci, zúčastní se pozůstalí učitelé z Volyně. Samo město Zatec, jako středisko volyňských Čechů, svědčí o tom, že tento kurs bude ve znamení přípravy volyňských učitelů. Tímto Zatec vykoná tu úlohu, jakou vykonával Luck na Volyni při pořádání českých kursů v letech 1927 a 1930, a Svaz — úlohu ČMS, která vždy jevila živý zájem o své učitele.

Při této příležitosti pisatel vzpomíná na pp. profesory dr. Kolaju, Parmu a Vránu, kteří přednášeli v Lucku. Sděluji, že jsou zdraví a všichni tři působí v Brně. Naše shledání s nimi bylo velmi vřelé a pohnuté. Vždyť jsme se shledali po 17 letech. Při schůzce vzpomínalo se na minulou dobu, na přechít; oni jeví i teď zvýšený zájem o nás a o známé z okolí Lucka.

Pobyt v Brně nejen že rozšířil naše vědomosti, ale dal nám možnost poznati to velké, pěkné město, podniknouti výlet do Macochy, navštívit brněnskou operu, prohlédnouti si brněnské museum, Spilberk atd. Účastníci kursu nezapomenou na tento kurs, na pobyt v Brně, na velice pěkné jednání pp. profesorů a jejich zajímavé přednášky.

Vůči nám, učitelům reemigrantům bylo projevováno tolik dobré vůle, vláda nám tak daleko vyšla vstříc, že kromě úplného udržování, hrazení cesty, obdarování cennými knihami, dala svůj souhlas na konání nostrifikačních zkoušek ihned v Brně po ukončení kursu.

Za to vše učitelé reemigranti srdečně děkují školním úřadům a slibují dle svých sil uplatnit se v drahé otčině.

Je naděje, že chystaný kurs v Zatci dopadne tak skvěle, jako kurs v Brně.

Al. Křivka.

Milé kolegyně = kolegové!

(Projev insp. Kostky na zahájení učitelského kursu v Zatci dne 4. 8. 1947.)

Vítám vás všechny při zahájení kursu, který vám má usnadnit přizpůsobení vašeho odborného vzdělání školské práci v naší zemi, v našem státě a lituji, že se nemůžeme omluvit té velké většině vašich kolegů a kolegyně, lež jsme zatím museli ponechat pro 2. běh kursu, který bude následovat hned po ukončení vašeho kursu.

Kurs — jako jeho správce — zahajují za přítomnosti vašich rodných přátel, zástupců Svazu volyňských Čechů, Kruhu přátel v Č. za přítomnosti zástupce vašeho časopisu Věrné stráž, p. redaktora Ghudoby.

Všem děkuji za jejich vzácnou pozornost. — Současně vám představuji všechny pány, kteří budou v kursu přednášet.

Nebyla to snadná práce zorganizovat vše tak, aby byly získány všechny před-

Samospráva a vedení
Doplňovací a rekreační školy volyňské mládeže v Jesenici u Podbořan
pod záštitou Kruhu přátel vol. Čechů
uspořádá na ukončení prvního běhu v neděli dne 17. srpna 1947 v Jesenici

Národní slavnost volyňské mládeže

Pořad:

- 8—9 hod.: Vítání hostů.
- 9—10 hod.: Lehkoatletické závody chlapců a děvčat o ceny.
- 10 hod.: Pravoslavné a katolické bohoslužby na náměstí (Pravoslavné - Otec Zajíc, katolické - P. Kindl)
- 12 hod.: Společný oběd.
- 14 hod.: Průvod městem.

14,30 hod.:

Slavnostní slovanské odpoledne

- 1) Nástup kursistů. Hymna. Sbor: Ó vlasti má. Projevy zast. ministerstev a hostů.
- 2) Čsl. beseda (část česká, moravsko-slezská a slovenská).
- 3) Sborové recitace (100členný recitační sbor).
- 4) Zpěvy slovanských národů: ruské, ukrajinské, polské, české. Zpívá 130členný pěv. sbor chovanců.
- 5) Závody nejmladších chovanců.
- 6) Dívčí a chlapecké sbory. Dívky: Pod našima okny, Má hvězda. Chlapci: Modlitba za vlast, Už se jesenický rybník, Když jsem já šel tou zateckou bránou.
- 7) Recitace a ruská námořní píseň „Salandy“.
- 8) Rozdání frekventačních vysvědčení zástupcem min. soc. péče a učitelským sborem.
- 9) Česká beseda.
- 10) Volná zábava.

Jako hosté vystoupí Dismánův rozhlasový

Ve 20 hod. v sále p. Košťála

Volyňská veselice na rozloučenou

Účinkuje městská hudba ze Zatece. Slavnost se koná za každého počasí. Vstupné dopoledne i odpoledne dobrovolné, večer Kčs 25,—. Bufet, tombola. Čistý výtěžek ve prospěch Malínského fondu.

Bratři a sestry, Zveme Vás na tuto slavnost, kde* se Vám představí volyňská mládež z celé vlasti. Přijďte mladí i staří do Jesenice dne 17. srpna 1947 a naše shledání bude radostné.

Prap. SNB S. Ouhrabka
tech. ved.

J. Dušek
organisátor
Fiala, Ledvinová, Suženko
samospráva školy

Chvátal
vedoucí učit. sboru

poklady pro Vaši spokojenost. Posuzujte, prosím, vše se značnou dávkou shovivavosti.

Vyskytnou-li se však příčiny velmi rušivé (hlavně ve stravování a ubytování), máte ve svém Domově mladých sešit stížnosti, kam vše zapíšte a buďte ubezpečeni, že budeme hledět ihned všechny záležitosti odstranit.

Apelujeme však na druhé straně na vaše plné pochopení pro naše všechny obtíže, které jsme k svým úředním povinnostem — pokud se kursu týká — vzali na sebe navíc. — A prosím vás, nechtejte, — jak se v ojedinelém případě stalo — svou věc a své názory uplatňovat způsobem, na který civilisovaný člověk v míru není zvyklý.

Dalí jsme vám své instrukce písemně a snažili jsme se na nic nezapomenout. Budete-li snad přece potřebovat dalších vysvětlení, obraťte se na tajemníka kursu — p. kol. Týřla, který vám denně bude přednášet.

A jednu snažnou prosbu: zbytečně nás v úředovně OSV dlouhým jednáním nezdržujte. Máme zvláště nyní před začátkem nového školního roku velmi mnoho své úřední práce.

Po ukončení kursu vykonáte nostrifikační zkoušky; někteří zde, jiní z ZSR v Praze, příp. — kteří dosud nemají učitelské dospělosti, na učitelském ústavě. — O tom všem budete ještě poučeni.

A protože jsme sem přišli pracovat — a je jistě v zájmu vašem vlastním — abyste si z kursu odnesli pokud možno nejvíce, — rozejdete se nyní do učeben — jak máte vyznačeno na rozvrhu hodin a dáme se hned do díla, k němuž vám upřímně přejeme hodně zdaru.

Pavel Maleček, nar. v Kupičově na Volyni, nechť se ohlásí na adresu své sestry Ludmily Domaňské, pp. Lubža, powiat Swleobodzin, woj. Poznańskie, Polsko.

Historická událost volyňské mládeže

Škola radostného mládí v Jesenici

Sjezd volyňské mládeže CSR ve dnech 12. a 13. července 1947 v Zatici v historický den Slibu věrnosti volyňských Cechů republiky, který svým kladným postojem k veškerému dění, stal se nástupem k novému životu ve vlasti, dosud trvá v doplňovací a rekreační škole od 14. července do 17. srpna 1947 v Jesenici.

Nikdo z nás netušil, když jsme tuto školu připravovali, čím se tato stane. Den od dne vidíme jasněji, jak tento podnik stává se školou nejen vědění, ale i školou upřímné družnosti a radostného mládí všem. Půldruhého sta mladých nachází zde v opravdovém brátrství volyňského mládí to, co marně mnohde ve vlasti hledalo, to je radost a vědomí, že je doma mezi svými.

Duch, jaký zavládl v celé škole zásluhou učitelského sboru a vedoucích školy, nás naplňuje nesmírnou radostí a dává nám nahlédnouti do hlubokého života mladých volyňských lidí, jejichž životní kořeny přesto že tkvěly daleko od domova, jsou plny nádherného svérázného národního života, jakého pražský učitelský sbor přeje celému našemu národu.

Dobrovolná kázeň, která hned od počátku udělala ze školy něco, co se musí viděti a co se nedá perem vylíčiti a to, co i malé teprve se vyvíjející národní tvorečky dělá velkými a učí je dívatí na život ne brýlemi chvilkové náladovosti, ale reální skutečnosti.

Vojenská prostota a život od 6 hod. ráno do 10 hod. večer je bohatý. Spartánské lože u malinkých budulinků 10—13letých, stále vzorně upravené na soutěž, je stejně tak působné jako u pánů než dam připravujících se na maturitu, aneb posluchaček učitelského ústavu i posluchaček lékařství. Je tak nesmírně krásné pohlédnouti na řady vojenských šálek pečlivě urovnaných, tak jako na usmívající se kavalce.

Na plovárně a všude najdeš jednoho ducha svornosti. Deera pravoslavného bafušky vedle předsedy katolické mládeže, evangelický chlapec vedle baptistické dívky, každý podle svého pro jedno velké a krásné, pro národ a vlast, za jeho trvalé štěstí a svobodu.

Nejen pro sebe, ale i pro druhé. Hned prvý týden pobytu v Jesenici zúčastnila se škola uvítání hulečských v Hofesedlich, byla tam převládající ukázněnou složkou a svým programem při odhalení pomníku padlých stala se miláčkem všech. Prostě, jednoduše, ale upřímně a česky. Nikdo to tak nedovede jako naše drahá volyňská mládež.

Pišťalka zazvučí a v napohled klidné budově začne to bzučet jak v plném úlu. Po dobrém obědě mnozí položili svá těla k odpočinku. Svěže vyskakují malí, pomaleji větší a jen velkým se nějak nechce. To snad je jen zdání... Kluci, jde se na koupání... Děvčata, budeme se koupat, rychle. Za pět minut jako po vymetení, jen netrpělivá služba přeshlapuje nebo pohodlně sedí za úředním stolem.

Pochodují útvary volyňské mládeže. Rada pražských letních hostů stojí po cestě, kudy mládež, tato radostná mládež, jde. „Moskva moja, ljubimaja...“ rozléhá se tak mohutně z českých hrdel, že kdo je vidí po prvé, domnívá se, že to není možné, aby to byla česká mládež. Za chvíli zní píseň polská, po ní zase ukrajinská a na konec naše česká... Je to pravá, uvědomělá slovanská mládež. V tomto ohledu se žádná jiná jí nemůže rovnati. Je to naše radost, naše pýcha, propagátorka všeslovanské vzájemnosti, naplnitelka odkazu našich velkých buditelů, kteří horlíli, aby česká mládež vedle svého rodného jazyka ovládala ještě jeden jazyk slovanský. Volyňská mládež zná svůj rodný jazyk, je na něj hrda a při tom ovládá ještě tři jazyky slovanské! Hleďteje takovou po celé Evropě a nenajdete ji!

Každou chvíli někdo přijede na návštěvu. Nejčastěji jezdím já a vždy jsem rád viděn. Volyňští přijíždějí ke svým. V sále bia měl již přednášku slavný krajan volyňský baletní mistr Libovický, jemuž ovace mladých bratří a sester nebraly konce. Mládež navštívil také básník Jiří Rébl. O tom, kdo byl na zahájení, napsali jsme již dříve.

A což teprve nyní. Připravuje se zájezd do Prahy, volyňská mládež chce vzdáti hold svému presidentu, poděkovatí svému otcí ministru gen. L. Svobodovi, a ukázati se svým pražským přátelům a uviděti „mamičku Prahu“. Před zájezdem ještě dožínková slavnost Volyňských v Soběchlebech a pak 17. srpna v Jesenici národní dožínková slavnost volyňské mládeže... Pak již upřímný stisk ruky, vzpomínky... vzpomínky... a dá Bůh, radostné shledání v příštím roce.

Bylo by také nevděčné, kdybychom nevzpomněli těch, kteří se starají o duchovní a tělesné blaho této velké volyňské rodiny v budově napohled ponuré, ale přece tak milé. Praporeček Ouhrabka bdí nad kázní... poručík Stengl dobře vaří... Učitelský sbor: Chvátal, Chvátalová, Hásěk a Koška dělají každý za dva. Mají své svěřence rádi a oni je. Poměr tátů k dětem.

Náklad přes 200.000 Kčs zásluhou min. soc. péče nečiní nám potíží. Posl. Dr Steiner, Svaz, Kruh, přátelé z Jesenice mohou být se svým dílem nanejvýš spokojeni.

DK

Pozdravuje Vás Jesenice!

Jeden z našich nejlepších přátel

Z krajanských větví, které má náš národ po celém světě, nejsou nejvzdálenější Čechové volynští, a přece nezavítalo k nim za dobu tři čtvrté století, co byli v cizině, mnoho pracovníků, kteří by poznali jejich život a potřeby. Mnozí z těch mála oddaných příznivců a pomocníků drímají již věčný sen, několik jich zůstalo a pracují na povznesení své i naší vlasti.

Jedním z nejlepších znalců a největších přátel české větve na Volyni je dr. František Karas, odb. rada ministerstva informací, který věnoval za své plodné 25leté činnosti naší menšině mnoho pozornosti a přičylnosti. Volynští Čechové byli — jak se kdysi vyjádřil — první jeho láskou, po nich šli krajané v Rumunsku, pak Čechové a Slováci v Jugoslavii, po nich krajané v Bulharsku, ve Francii a jinde. Všechny tyto větve a jejich osudy provázel láskyplným okem, všem pomáhal úředně i soukromě, takže si zasluhuje, aby o něm bylo bez slavnostní příležitosti řečeno několik skromných slov.

Rodáci z Kroměřížska, které je užší vlastí dra Karase, upozornili mne na okolnosti, které vysvětlují jeho sklony a zájmy od mládí. Otec, chudší rolník, učený písmák a poslední Hanák, který neznal panského obleku a chodil jen v kroji, byl velkým vlastencem a hlíal po léta všechny zprávy o životě Slovanů. Jako přítel zvěčnělého metropolitě moravského dra Stojana sledoval unionistické snahy mezi Slovany a vedl chlapce k těmto myšlenkám. Není tedy divu, že se syn už v kvintě arcibiskupského gymnasia v Kroměříži rozhodl studovati po maturitě slovenské jazyky a počítal aspoň s ročním pobytem v Moskvě, kde žil řadu let příbuzný jako pivovarský odborník, jakých bylo tehdy v carské říši z českých řad dosti. Za poválečných proměn v Rusku nedošlo aproti k tomu, aby se přání jiného uskutečnilo. Moskvu nahradila Varšava a Záhřeb, kde se zabýval slovanou filologií.

Již za studentských let všiml si posluchač filosofie života našich zahraničních krajanů. R. 1922, tedy před 25 lety, když pobýval ve Varšavě jako první stipendista čs. vlády v této sousední zemi, zajel si s Hynkem Dostálem, redaktorem amerického Hlasu, a prelátom Z. H. Ledóchowským na Volyn a byl hostem význačného našeho krajana Václava Zemana. Kromě Lucka a okolních vesnic (Teremna a Kněhynek) navštívil krajany v okolí Rovna, ve Spakově, Martinovce a Hrušvici, a popsal tuto cestu v řadě feuilletonů p. t. „Na Volyn k bratřím“. Příštího roku zajel si za prázdninového oddechu mezi krajany na Bjelovarsku — neoficiálně a téměř neznám, ale články o Jugoslavii prozrazují, že se už tehdy také o život našich krajanů v Jugoslavii zajímal.

Léta vysokoškolských studií rychle uplynula. Ukončil je roční pobyt ve Varšavě, kam se dostal prof. Karas znovu, tentokrát jako první stipendista polské vlády, a pak už je tu učitelská

činnost, a to na velmi zodpovědném místě, v Hlučíně u Ostravy — v kraji, který byl za panování Marie Terezie po prohrané slezské válce odtržen od českých zemí a teprve po první světové válce se vrátil k matce vlasti.

Po tříletém úspěšném působení na Hlučíně byl prof. Karas povolán jako znalec slovanských jazyků do ministerstva školství, a tu se začíná nejen jeho práce v odboru pro školské a kulturní styky s cizinou, nýbrž též jeho úřední i mimoúřední činnost ve prospěch krajanů. Pracuje v tehdejších Čs. ústavě zahraničním, ve spolku Komenský a ve Spolku sv. Rafaela, nemluví o četných organizacích, které pěstovaly kulturní styky se slovanskými národy. Podniká první cestu do Jugoslavie a zastavuje se v střediscích jihoslovanských Slováků.

R. 1934 zajíždí na Volyn a letmo si prohlíží naše osady. Vedle Lucka, Rovna a Dubna prochází matičními školami v Omelanštině, Dorohostajích, Moskovštině a Újezdčích. V Malované seznamuje se s učitelem a básníkem Jiřím Řeblem. S Vladimírem Mesnrem, předsedou České matice školské na Volyni prohlíží si Kněhynky, s učitelem Kredbou a R. Jozefem Malín, Hlinsko, Kvasilov, Zdobunov, Hulě, Moldavy a řadu dalších českých osad na Volyni. Ovoceem tohoto zájezdu je menší knížka „Obrazy z českých osad v Polsku“ (vyšla r. 1935), obsahující 21 feuilletonů. Ukončuje toto dílko článek o Zelově, který se stal po letech předmětem zvláštní Karasovy lásky, poněvadž tu a v ostatních dvou ostrůvkách daleko na západ od Volyně žijí potomci českých exulantů.

V dalších dvou letech (1935—36) vykonal dr. Karas několik desítek cest do Rumunska a Jugoslavie. V prvním státě nejen že navštívil desítky namnoze těžce přístupných českých a slovenských osad, ale přímo objevil zapadlé dědiny katolických Slováků v Rumunském Rudohří, kterým hrozilo pomadarštění, a postaral se o to, aby spolek Komenský poslal mezi ně první učitele. Příkladem Prahy následovala pak Bratislava, a když bylo po čase postaveno v těchto horských končinách 10 slovenských školních budov, byla jedna ze škol, mající nejvíce dětí (250), nazvána školou dra Frant. Karasa. Také pí Marie Karasová objevila s jedním slovenským učitelem několik našich krajanských osad v Rumunsku. Rumunským Čechům a Slovákům těm nepotřebnějším a nezapomenutějším; věnoval autor desítky pročitých článků, z nichž asi dvacet vyšlo knižně pod názvem „Československá větve, zapomenutá nebem i zemí“ (1937); vydání dvaceti dalších (slovenských) překazila válka.

V Jugoslavii prohlédl si nadšený krajanský pracovník zásluhou Osvětového odboru při Čs. svazu za vedení Jos. Bezdička v době necelých čtrnácti dnů přes 50 českých a částečně i slovenských osad v Chorvatsku a Slavonii. Také z této cesty vznikly desítky

feuilletonů, z nichž jsou některé dosud otiskovány v časopise „Československý svět“. Zachycují nejen dějiny našich osad a těžké počátky vystěhovalců, nýbrž i kulturní snažení krajanů, jejich zvyky a pod.

Ze slovanského jihovýchodu chybělo pro poznání dra Karase ještě Bulharsko. Na výzvu dra Jana Auerhana zavítal i tam, a poněvadž je tu českých a slovenských osad jen šest, přibral také zajímavosti z dějin bratrského národa bulharského. Vedle osad našich krajanů popsal pak i památky bulharské (staré sídelní město Trnovo, Sofii, Plovdiv, Sipku, Kazanlyk a pod.) v knize „Mezi svými v malebném Bulharsku“.

Připočteme k těmto cestám návštěvu v římské kolonii, zastávku v Styřském Hradci a ve Vidni, v Budapešti a Běkešcábě, a těsně před Mnichovem zájezd do několika kolonií ve Francii, a uvidíme, že kromě krajanů německých poznal dr. Karas všechny naše větve v Evropě, uživ k svým cestám vozu, vlaku, koně, automobilu a všech ostatních komunikačních prostředků. A nebýt druhé světové války, byl by se býval jistě dostal i za oceán při své houževnatosti a lásce, která ho pudí k dalším našim lidem v cizině.

Za okupace se dr. Karas moudře odmlčel, pracuje tiše a připravuje se na další úkoly. Jeho úřední činnost snesla mnoho pozhřebání českým výtvarníkům, kterým se stal podle jejich prohlášení opravdovým otcem. Jako člen ilegálního národního výboru v Modřanech dostal se na samém konci války do pankrácké věznic, byv zatčen gestapem. Patřil mezi nejveselejší a nejdůležitější vězňe, informoval své okolí a utěšoval, neboť věřil, že brzy přijde konec, a tento konec téměř na den uhořel.

V první den pražské revoluce spěchá do svého bydlíště Modřan a ujmá se práce v revolučním národním výboru a přitom už se hlásí k činnosti pro krajany, které chce v dějinné chvíli přestěhovat — pokud budou chtít — všechny do vlasti. Píše plamenné výzvy, v nichž poukazuje na to, že vystěhujeme tři miliony Němců, a žádá, aby byli na jejich místa postaveni ti nejlepší, nejpracovitější a nejvěrnější. A takovými silami jsou naši osvědčení rolníci, řemeslníci a dělníci z ciziny. Vede plný rok jako předseda Československý ústav zahraniční a podpisuje po celé hodiny přes čas tisíce osvědčení o národní a politické spolehlivosti krajanů. Začíná budovat po všech stránkách, ale má při své poctivosti a smyslu pro čest odpuřce, často i pro své politické přesvědčení. To však jej nezastavuje. Není jedině audience a intervence pro krajany, které by se neúčastnil. Čtyřikrát byl s delegacemi krajanů u pana presidenta, třikrát u min. předsedy Fierlingra, sám pak téměř u všech ministrů a náměstků vlády. Všude mluví za krajany, prosí i horlí. Nejkrásnějším květem jeho plamenné obrany

krajanů, kteří se vrátili do vlasti, je projev na Staroměstském náměstí o sjezdu reemigrantů dne 27. října 1946; projev, proti jehož uskutečnění se dokonce někteří lidé zlé vůle stavěli. Krajané si však tento projev vybojovali.

Po zdolání nejdůležitějších prací ožívuje Karasova tisková služba pro krajané. Vzniká řada cenných článků o zahraničních větvích, zejména o krajanech volyňských, jakož i potomcích českých exulantů; byly otištěny většinou v Lidové demokracii a Československém světě.

Vedle krajanické činnosti v ministerstvu informací a Čs. ústavu zahrani-

ním koná dr. Karas zájezdy k reemigrantům, jichž bylo jistě asi 20, jak se před nedávnem náhodně zmínil. Je jedním z prvních, kdo navštívili volyňské Čechy v nových sídlech. Na tyto úřední i vlastní cesty nejednou doplatil. S volyňskými krajané udržuje neustále styky a bylo mu jistě líto, když při slavnostním uvítání volyňských Čechů chtěli naň zapomenout, třebaže předtím použili jeho znalosti a rad. My, volyňští Čechové jsme však nezapomněli, neboť třebaže jeho české srdce je rozděleno mezi všechny krajané, můžeme se vši hrdostí prohlásit, že volyňští krajané byli a jsou jeho první láskou a že je tudíž jedním z nás. Re.

Kostnické listy, č. 23, Praha 1947:

Volyňští Češi a znesvěcování neděle

O exulantech a volyňských Čechích se hojně píše, ale ještě jsme nečetli, že by se kdy kromě svého časopisu někde veřejně ozvali. Proto je nám vzácný dopis, který naši redakci poslal za volyňské Čechy ve Slezsku bratr Pavel Stehlík z Bruntálu. Je to ovšem hlas při vši vděčnosti za návrat kritický, ale naslouchejme mu pozorně, neboť vyšel ze střetnutí památky, kterou na někdejší národ v srdci nesli exulanti, s faktem tohoto národa už zpronevěřilého: „Jsme vděční Pánu Bohu za to, že jsme se mohli po staletích vrátit do země našich otců. Vyznáváme před Bohem i církví Páně, že to bylo Slovo Boží, naše Bratrské kancionály, modlitby a srdečné obecenství věřících, kteréžto věci zachovaly nám viru v Bohu i náš drahý český jazyk. Návrat do vlasti, o kterém jen snili naši otcové, nyní stal se skutečností. Pomalu se vpravujeme do zdejších poměrů, zejména v pohraničí, kde větší část našich krajanů se osídlila. Chápeme všechny počáteční těžkosti našeho osídlování a vynasnažíme se pokud na nás bude, abychom do všech poměrů a starosti vnášeli porozumění a trpělivost. Přesto, že denně vyjadřujeme Pánu Bohu za všechno vděčnost, máme i své připomínky a prosíme, abyste se nad nimi zamysleli i vy, naši bratři a sestry. Především nás udivuje porušování dne Páně. „Šest dní budeš pracovat...“ Nechápeme, proč se vybírá právě den Páně na hrubou práci, ať je jakákoliv. Přesvědčili jsme se, že jsou u nás podniky, které pracují jen do pátku a celá sobota je volná! Proč se musí pracovat v neděli, na to nám dosud nikdo neodpověděl. Nemůžeme souhlasit pro své svědomí s touto věcí. U nás na Volyni tomu tak nebylo. Den Páně byl dnem Páně, ať se kolem náš dělo cokoli věč. Přesvědčili jsme se po staletí, že se vždy vyplácí zůstatí věrnými těm pravdám Božím, které inspirovaly nás, emigranty za hranicemi vlasti.“

Volné slovo, Olomouc 18. VII.:

Zatčení v Novém Malíně

Přinesli jsme obsáhlou zprávu o zločinu, spáchaném na památce obětí v Novém Malíně. Případ právem pobouřil celou českou veřejnost. Volyňským Čechům se dostává se všech stran soustrastných projevů. Včera jsme také uveřejnili prohlášení okresního výkonného výboru Čs. strany národně socialistické v Šumperku, který volá na pomoc k vyšetření případu celou českou veřejnost.

Dovídáme se, že kriminální úřadovna v Šumperku vyšetřovala případ v Novém Malíně dnem i nocí. Výsledkem bylo zatím zatčení osoby německé národnosti, leč je věcí dalšího šetření, zda bude usvědčena, neboť čin popírá. Za motiv činu se tu klade msta, neboť tato osoba byla vykázána z taneční zábavy. ř.

Slzy radosti

Mám v rukou náš milý týdeník Věrnou stráž. Na přední stránce jest slib, který jsme složili v Zátci dne 13. VII. 1947. Vzpomínám na ty opravdu krásné chvíle prožité po ty dva dny v Zátci. Stál jsem na náměstí v řadě svých kamarádů a spolubojovníků, vedle mne stál volyňský táta s šedinami na hlavě, stál v pozoru. Když zazněla po celém náměstí slova nás všech: „Tak slibujeme“, tu jsem, starému bojovníku od Dukly, vytryskly z očí slzy. Otče, nebyl jste sám, kterému při těchto slovech kanuly slzy, nestydím se říci, že mně také, a byly to celé řady těch, kteří plakali, ale nebyly to již slzy bolu a bezmezného hněvu, které nám tekly před čtyřmi lety, kdy hitlerovská soldateska vyvraždila a vypálila nám náš Malín. Byly to slzy radosti a hrdosti nad

tím, že jsme doma ve vlasti, v zemi pro nás vol. Čechy posvátné a za kterou tolik chrabrých synů české Volyně položilo své životy. Naše touha jest vyplněna a my jako pravoplatní občané Československé republiky se můžeme zapojiti do její výstavby. Ano, složili jsme slib, slib věrnosti republice, který nás zavazuje, abychom nezklamali ty, kteří padli proto, abychom my a naše děti lépe žili ve svobodném státě československém. Proto sestry a bratři, semkněme se v jeden nezlomný šik a se jménem našich padlých kamarádů do nového budovatelejšího boje za lepší budoucnost našeho národa a celé Československé republiky. Naše vítězství jest jisté, neboť nás vede milovaný prezident Budovatel Dr. E. Beneš!

Václav Dubec, Suchdol n. O.

Pomozte české škole!

Pomocná škola s internátem (šťastný domov mládeže) v Zátci prosí všechny zahraniční Čechy a čtenáře tohoto listu o získání spolupracovníků v cizině, jak jednotlivců, tak ústavů.

Požádejte své spoluobčany i jiné národnosti, aby s našimi odborníky navázali písemné styky. Obratě se s touto prosbou na učitele, profesory, lékaře, doktory všech oborů, sociální pracovníky, odborné i vědecké. Vaší pomocí se nám podaří získati cenné poznatky k prohlou-

bení československého školství i péče o dítě. Zároveň chceme i my informovati cizinu o školství v Československu. Hledáme odborné a vědecké pracovníky v oboru sociál. léčebné a nápravné pedagogiky: 1. psychopathologie — pedopathologie, 2. sociologie dítěte, sociální péče, péče ústavní, 3. léčba a náprava vad mládeže — biologie, dětská psychiatrie, endokrinologie, nervová léčba mládeže a pod. Dopisování zařídíte na adresu: Pomocná škola v Zátci, Československo. L. V. Appl.

Bratřím z odbočky Svazu VČ v Praze! Váš dar mne mile překvapil a ubezpečuji Vás, že i bratři u nás na vesnicích byli potěšeni. Ještě jednou děkuji Vám touto cestou za knihy, které jste nám darovali. Jsou to VOK v Běsně, Blatně, Blšanech, Buškovících, Hlubanech, Hořesedlích, Kryrech, Letově, Liběšovicích, Libořicích, Malé Cernoci, Maštové, Nepomyšli, Němčanech, N. Třebčicích, Očihově, Očihovci, Podbořanech, Podlesicích, Pšově, Soběchlebech, Strojeticích, Sýrovicích, Vidhosticích, Vitčicích, Vrběče a Vroutku, které dostaly po 10 knihách. Dále státní dopisovná knihovna v Podbořanech 5

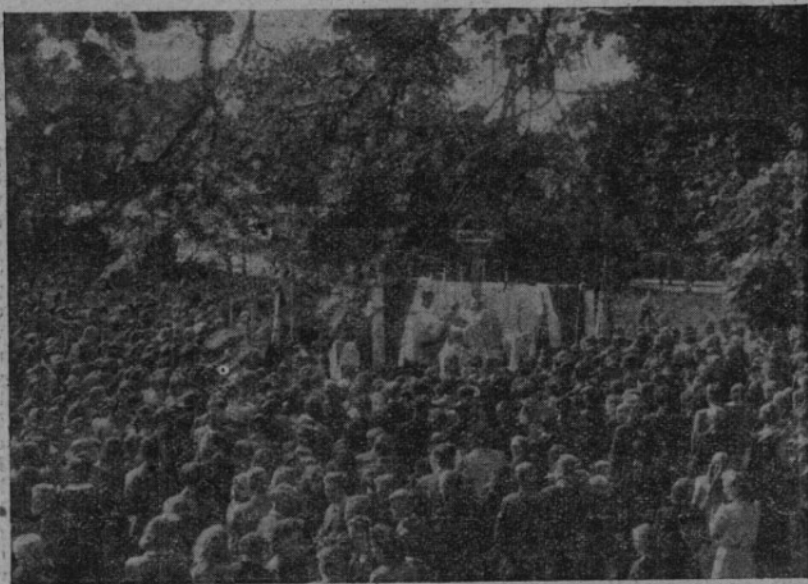
knih, pro příruční knihovnu divadel. ochotníků bylo převzato 9 dramatických spisů a ošv v Podbořanech předáno 17 učebnic. Doufám, že tento dar nebude poslední a věřím, že budu moci zásobit i další veřejné obecní knihovny v obcích osídlených též bratry z Volyně. Děkuji Vám ještě jednou Váš Alois Nesrsta, okr. knih. inspektor v Podbořanech.

Napište nám něco o smrti Jaroslava Kříže, narozeného 18. VII. 1926, automatik 1. br. 2. prap., který padl u Dukly a pochází ze Zálesí. O zprávy prosí otec Vladimír Kříž, Strachotín 81, p. Dol. Věstonice.

Katolická účast na slibu věrnosti v Žatci

Pan farář Losa v minulém čísle „Věrné stráže“ a „Kostnických jisker“ velmi pěkně popsal účast volyňských evangeliků na celostátních oslavách návratu do vlasti. Stejně tak jako evangelici tak katolíci připravili se na tyto dny opravdu důstojně. Již to, že dva měsíce předem bylo jisto, že arcibiskup pražský Dr. Beran přijede do Žatce, dávalo tušiti, že žatecké oslavy budou opravdu velké. Filmový žurnál, který dnes jde ČSR se záběry z této slavnosti to potvrzuje a dává celé čs. veřejnosti nahlédnouti důstojnému aktu složení slibu věrnosti republice. Katolíci, jež tvoří čtvrtinu volyňské větve, byli vždy solidární s celou menšinou a také této tradici zůstali věrní i přesto, že někteří pravoslavní bratři volyňští se stavěli odmítavě k účasti katolického arcibiskupa na této slavnosti, která platila celé větvi. A právě účast tohoto hodnostáře, upřímného přítele Volyňských, zainteresovala do těchto oslav veřejnost, která by jinak zůstala mimo, na př. Svaz politických osvob. vězňů, katolickou mládež a j.

Katolické oslavy započaly již v sobotu slavnostním uvítáním J. E. Njdp.

Tisíce účastníků oslav ve dnech 12.—13. července v Žatci vyslechli procítěné kázání arcibiskupa Dra Josefa Berana, které bylo nejlepším svědectvím jeho upřímného poměru ke všem volyňským Čechům.

arcibiskupa Dra Berana před hlavním kostelem, jehož se zúčastnilo velké množství občanstva a oficiální zástupci: předseda okresního národního výboru, místního národního výboru, katol. spolků, Osвобоzených vězňů a j. Za Volyňské byl uvítán Dr. Karasem, por. Hovorkou a por. Kazdou. Hned na uvítání odpověděl pan arcibiskup proslovem, který vysoce vyzdvihl Volyňské a rovněž tak ve své promluvě v kostele. Katolická volyňská mládež a volyňští sirotkové věnovali panu arcibiskupovi plakétu F. Rady „Sen o Marii“. Promluvili ústy br. V. Židlického a sestry Hovorkové.

Osmou hodinou ranní počali se v parku před gymnasiem shromažďovati hloučky Volyňských i zdejších, které v 9 hod. vzrostly v několik tisíc účastníků. Početná účast byla v leg. uniformách, skautů, mládeže, Volyňských a co nejvíce překvapilo, i velké množství obyvatelstva domácího, které arcibiskupa Berana zná nejen jako církevního hodnostáře nadprůměrných kvalit, ale jako velkého a neohroženého vlastence. Vedle dobré organizace i ta okolnost přispěla k tomu, že účast na katolických bohoslužbách byla opravdu veliká. Mše svatá za asistence místního duchovenstva byla sloužena za doprovodu měst. hudby u velkého prostého oltáře obklopeného volyňskými prapory a s velkým křížem z hrubého dřeva s nápisem „Český Malín“, který byl ovinut ostnatým drátem. Kříž tento byl ze všech stran viditelným a beze slov připomínal hrůzu a utrpení těch, jimž byla tato bohoslužba věnována. Kázání, které trvalo 35 minut, zapadlo hluboce do tisíců dychtivých účastníků. Katolické bohoslužby přesně skončily podle programu a účastníci již seřazení přišli na seřadiště, kde vytvořili nejpočetnější složku průvodu.

Projev pana arcibiskupa na náměstí navazoval na hesla nesená v průvodu a projev na Střelnici k vdovám a k mládeži byl přijat stejně radostně jako projevy ostatních představitelů církvi.

Katolíci s hrdostí znovu dotvrzují, že jsou všude, kde toho vyžaduje společná věc a kde je po právu jejich místo. S účastí na žateckých oslavách můžeme býti opravdu spokojeni, neboť se vydařily nad očekávání.

Václav Volyňský.

Symbolický kříž s nápisem „Český Malín“ u oltáře mluvil ke všem přítomným o velkém utrpení a bolesti a o obětech volyňských Čechů, jež přinesli pro blaho celého národa.

Celkově můžeme býti s oslavami v Žatci po každé stránce spokojeni. Třeba však si něco připomenouti, co by se příště nemělo opakovat. Pro bohoslužby vyhrazen byl čas od 9 do 10 hodin. Tento termín vyjma katolíky nedodržela žádná jiná církev. Tím se také stalo, že z pravoslavných zúčastnila se průvodu jen malá část a evangelici a baptisté žádní. Průvod podle programu dorazil přesně v 11 hodin na náměstí. Byl mohutný, ale mohl býti mnohem větší. Katolíci dorazili na seřadiště již seřazení. Taktéž vdovy a zvláště mládež a zahr. vojáci v uniformách byli ukázněni. Těmto máme co děkovat za důstojný ráz oslav.

Důležité pro naše reemigranty-živnostníky

Krajané, vracející se — namnoze po mnoha generacích — do vlasti, jsou náhle, bez přechodu a bez přípravy, přesazeni do nového prostředí, v němž platí jiné právo a jiný právní řád než v dosavadních jejich bydlištích. Tato okolnost má pro většinu reemigrantů časté nepříjemnosti, spojené mnohdy s citelnými hmotnými újmami; bude trvati dlouho, snad po celou první generaci, než tyto potíže budou zmírněny a poznenáhlu odstraněny.

Chceme dnes obrátit pozornost krajanů k otázce, jak jest možno vyvarovati se škodám, které hrozí každému z reemigrantů, který začíná ve vlasti praktickou činnost jako zemědělec, živnostník neb obchodník.

V CSR předpisuje právní řád i praxe daňových úřadů, aby každý výdělečně činný jedinec vedl řádné účetní záznamy o své činnosti, aby ke konci roku zbilancoval výsledky své práce a aby předložil berní správě daňová přiznání. Nedostojí-li této své povinnosti buď vůbec neb přesně dle platných předpisů, které jsou četné a pro neobdávající velmi složité, jest v nebezpečí, že bude stíhán neb že budou mu daně a dávky vyměřeny dle volného uvážení úřadu, často k neprospěchu poplatníkově. V daňovém a poplatkovém právu jsou četné lhůty, jichž nedodržení má podobné následky, někdy kromě toho i citelné peněžité pokuty.

Každý z osídlenců má v dnešní době četné záležitosti, které jsou vyřizovány veřejnými úřady ve většině případů nalézajícími se mimo jeho bydliště. Sepisování podání těmto úřadům a intervence u nich, přehled nařízení i zákonů přímo se dotýkajících zájmů reemigrantů, evidence lhůt atd. jsou věci jednak tak nákladnou, jednak vyžadují speciálních odborných vědomostí, že není jich možno vyžadovati ani od laiků vyrostlých již v dnešním právním řádu!

Vedena jsouc snahou ušetřiti reemigrovaným zbytečně nepříjemnosti a chrániti je před zbytečnými výdaji a ztrátami, rozhodla se redakční rada tohoto časopisu podniknouti akci, jejímž účelem a cílem jest pomáhati

krajanům přes tyto překážky, jejichž závažnost a důležitost nelze podceňovati.

Chceme umožniti krajanům zařízení jednoduchého, ale všem potřebám praktického života i úředním předpisům vyhovujícího účetnictví, obstarati vedení tohoto účetnictví i sestavení každoroční bilance, vyhotovení daňového přiznání a vyřizování všech věcí daňových, intervencí u úřadů zejména pražských a obstarání všech nutných porad a informací v těchto věcech.

Můžeme zprostředkovati i pravidelné měsíční zprávy, které za nepatrný poplatek 40—50 Kčs měsíčně budou každého zájemce informovati o nových

zákonech a nařízeních, upozorňovati na lhůty a termíny, podávati zprávy o aktuálních otázkách hospodářských i právních, odpovídati na speciální dotazy a pod.

Jedná se o široce založenou akci, o jejímž významu pro každého jednotlivce není třeba ztráceti dalších slov. Doufáme proto, že náš popud nalezně pochopení u všech našich reemigrovaných krajanů, kteří budou hojně těchto možností používat.

Prosíme, aby každý, kdo má zájem o tuto službu, obrátil se na redakční radu našeho časopisu (k rukám Dra Ot. Ševčíka), která zařídí pak sama vše potřebné.

Nová daň ze mzdy

Československo nikdy nebylo a není ani dnes zemí bohatých. Naopak drobný pracující lid zaměstnáván většinou v námezdním poměru, tvoří u nás rozhodující vrstvu obyvatelstva. Vždyť i po pronikavém zlepšení životní úrovně za dvě léta nové republiky 94 procent důchodců má menší měsíční příjem než 5000 Kčs. A právě pro tuto širokou vrstvu pracujícího lidu přináší nedávno odhlasovaná daň ze mzdy neobyčejné zlepšení životních poměrů. U průměrně velké rodiny, t. j. u manželů s dvěma dětmi bude nová daňová praxe znamenat zvýšení příjmu o plných 10 procent. U větších rodin bude toto zvýšení ještě pronikavější. Naši veřejnost budou jistě zajímat některé podrobnosti nové daně.

Co nebude podléhat dani ze mzdy?

Nová daňová úprava vypočítává i případy, které mzdové dani podléhat nebudou. Budou to především odměny za zlepšovací návrhy do 20.000 Kčs ročně, jubilejní dary zaměstnančům do 10.000 Kčs ročně, příplatky za práci zdraví kodlivou, příplatky za zranění nebo újmu na zdraví vyplácené vojenským osobám, SNB a pod. Rovněž úmrtné, odbytne, výbavné, pohřebné, výchovné, rodinné přídatky, zaopatřovací požitky vyplácené obětem války a odboje a mzdy za vyšší

výkon a práci přes čas jsou od této daně osvobozeny.

Nová daň ze mzdy bude vypočítávána z hrubého příjmu. V některých případech však i při stanovení tohoto základu budou učiněny pro zaměstnance výjimky. Stará-li se důchodce o manželku, družku, o rodiče, pěstouny, zetě, snachy, tchána nebo tchyni a p. anebo vychoval-li dvě děti a měl je v zaopatření do jejich čtrnáctého roku, sníží se u něho základna k vypočítání daně o 116 Kčs týdně nebo 500 Kčs měsíčně. Ještě pronikavější jsou úlevy pro živitele mnohačlenných rodin. Po prvé řeší se tedy u nás kořen populačního problému — otázka sociální. Stará-li se důchodce o nezletilé děti (případně nezletilé vnuky, pastorky, schovance, nezletilé sourozence, zletilé děti, synovce nebo neteře), snižuje se základna pro výpočet jeho daně ze mzdy při prvním dítěti o 138 Kčs týdně nebo 600 Kčs měsíčně, při druhém dítěti o 161 Kčs týdně, případně 700 Kčs měsíčně, při třetím o 231 Kčs týdně, případně 1000 Kčs měsíčně a při čtvrtém nebo každém dalším bude se snižovati základ k vypočítání daně o 227 Kčs týdně nebo 1200 Kčs měsíčně. Jednotlivé berní správy mohou ovšem rozhodnouti individuálně i o dalších úlevách ve vlastní působnosti.

Vláda Národní fronty provádí tedy během tří měsíců již druhé významné zvýšení životního standardu pracujících vrstev, hlavně pak ovšem té části našeho obyvatelstva, která byla vždy nejvíce opomíjena. UVědomíme-li si, že 36 procent pracujících v našem státě má menší měsíční důchod než 2.000 Kčs a plně dvě třetiny pracujících nemají větší plat než 3000 Kčs, objeví se v plném světle význam sociální vymoženosti, jakou je nová daň ze mzdy. Pro budoucnost plánujeme zlepšení i ostatních daní, především vypracování nové daně zemědělské, živnostenské a daně z bezpracných důchodů. Tím bude dokončena výstavba důležitého úseku nové sociální politiky, která již dnes může být příkladem i daleko větším a bohatým státům.

I. S.

CO BUDE S FOLMAVOU? Akce s osídlením Folmavy vyvolaná panem řed. Huttou z Domažlic se velmi dobře rozjela a nyní, jak vidíme, znovu stojí, přesto, že je zapotřebí, aby akce osídlení byla provedena ihned, nebo nebudou moci býti provedeny podzemní práce na polích, které tři roky leží ladem. Jest třeba provésti organizovanou akci obdělání polí, opravit traktory a stroje, zajistit potraviny a píci pro prvý čas atd. Voláme a prosíme kompetentní místa, aby celou věc urychlily, aby Folmava byla tím, čím má býti.

Kurs v Tachově. Od 2. května do 1. července 1947 trval v Tachově kurs české měny pro vol. Čechy. Kurs navštěvovalo okolo 30 žáků, většinou volyňské mládeže z Tachova a okolních vesnic. Kurs splnil 100% své poslání, neboť žáci se se-

známili s nejdůležitějšími základy mluvené a psané češtiny. Přednášející měli vděčně posluchačstvo, kázeň žáků přímo vzorná, docházka do hodin, třeba dobrovolných, byla pravidelná. Účastníci kursu proto srdečně děkují učitelům měšťanské školy v Tachově, p. Kubíčkovi a p. Kiliánovi, kteří kurs vedli, za jejich usilovnou práci a okresnímu osvětovému inspektorovi p. Pletánkovi. Zároveň prosí, aby po prázdninách byl kurs prodloužen a rozšířen na školu pro dospělé.

*

Marie Krouská, velkostatek Vlčí, p. Heřmanová Huť, okr. Stříbro hledá Emilii Gabrielovou z Moštěnice u Ostroga.

*

Barbora Silná nechť se přihlásí ve Svazu Čechů z Volyně o dopis z Ameriky.

Zprávy svazu

Neoceněný majetek na Volyni. Jak je všeobecně známo, zůstal na Volyni majetek některých volyňských Čechů, který nebyl československo-sovětskou reemigrační komisí oceněn z důvodů nezávislých na jeho bývalých vlastnících. Ve středu 30. VII. t. r. konala se proto v Zatci předběžná porada vol. Čechů přímo zainteresovaných na vyřešení této otázky a bylo dohodnuto využít všech daných možností v tomto směru. Podle zpráv, získaných na příslušných místech je třeba vyčkat návratu hlavního zmocněnce vlády ČSR dra Šatavy z Moskvy, který podá o věci zprávu. Jeho návrat je očekáván každým dnem.

Učitelství kurs.

V Zatci byl zahájen v pondělí 4. srpna kurs pro učitele z Volyně. Kurs je přípravou k nostrifikačním zkouškám.

Byli jsme opravdu překvapení a zároveň potěšeni, že se přihlásilo tolik účastníků. Je to jen dalším důkazem, že naše uvědomění na Volyni nebylo dílem náhody — ale bylo udržováno, prohlubováno a šířeno uvědomněle, soustavně a úspěšně hlavně zásluhou českého učitele, jehož práce je tím záslužnější a uctyhodnější, že často nedochází uznání a ocenění.

Na svou práci na Volyni mohou být učitelé právem hrdí. Tisíce jejich záků činy prokázalo lásku k národu a vlasti, kterou jim vštěpovali.

A doma ve vlasti je čeká podobný úkol. Vychovávat našemu národu věrné syny a dcery, věrné za všech podmínek a okolností a hotové vždy tuto věrnost nejen manifestovat, ale skutky dokázat!

Kompetentní vládní činitelé vidí ve vol. učitelích vhodné pracovníky a proto bude na nich, aby dokázali, že jsou této důvěry hodni.

Svaz Čechů z Volyně děkuje Zemské školní radě, okresnímu školnímu výboru v Zatci, panu insp. Kostkovi a všem, kteří se o uspořádání kursu zasloužili. A účastníkům kursu přeje zdar a úspěch v práci.

Doslechl jsem se, že můj dobrý přítel Josef Jeníček, narozený tuším roku 1912, pocházející z Narxovia, Bělorus, přestěhoval se do ČSR. Rád bych s ním, jako s dobrým přítelem navázal zase osobní styky a prosím proto zdvořile o laskavé oznámení místa pobytu. — Šlégr Václav, rolník ve Smolně č. 5, pošta Pohořelice, Morava.

★

S transportem volyňských Čechů dne 15. III. t. r. se navrátil sirotek Vladimír Formánek, nar. dne 28. X. 1939 v obci Turkovícce, SSSR. Prošel shromažďovacím

střediskem v Podbořanech a má reg. průkaz č. 10300. Nyní je v pěstounské péči pana Václava Čurna, úředníka min. financí, Praha XI, Hájkova 12.

Svaz Čechů z Volyně prosí o laskavou zprávu, zda krajané z obce Turkovícce znají tohoto chlapce, jak se správně jmenuje (hoch tvrdí, že Vladislav Formánek a nikoliv Vladimír Formánek), co vědí o jeho rodičích a jeho osudu vůbec, co je jim známo o hochově minulosti. Podle jeho sdělení se prý matka jmenovala Anna Formánková. O otci nic neví. Sám byl za války u cizích lidí. Vaši zprávu potřebujeme sdělit na mezinárodní soc. službu, Praha II, Palackého nám. č. 4.

★

Svaz Čechů z Volyně děkuje srdečně zemské školní radě za uspořádání akce sbírky knih pro vol. Čechy. Děkujeme také všem okresním školním výborům, které nám již knihy zaslaly. Jsou to: OŠV v Chomutově, Náchodě, Sušici, Rakovníku, Čes. Brodě, Plzni, Praze, Šluknově, Karlových Varech, Poděbradech, Kamenici nad Lipou, Litomyšli, Duchcově, Nové Pace, Kralovicích, Bělanech, Tachově, Lounech, Kraslicích, Nejdku, Hořicích v Podkrkonoší, Nymburce, Milevsku, Teplicích-Sanově, Dobrušce, Lanškrouně, Slaném, Stříbře, Hořovicích, Litoměřicích. Děkujeme i školám v Klukách, ve Vaňově, ve Velkém Březně, Krásném Březně, Chlebích, Rynholetci, Houdkovicích, Újezdě, měšť. dívčí škole na Mělníce, Chrástanech, Křečehlavech, Masarykově měšť. škole v Ruzyni, Plužně, Dolní Poustevně, žákům školy v Radotíně.

Různé zprávy

Nasiměřice. Obec naše je osídlena 80% Volyňskými. Žijeme po příchodu rodin normálním způsobem. Ženíme se, vdáváme a také na společné záležitosti nezapomínáme. Na svatbě Mikuláše Vlčka se sl. Pichrtovou sebráno bylo 300 Kčs na pomník padlým hrdinám pod Duklou. Předsedou místního národního výboru jest bratr Josef Kotlíř, kterého máme

rádi a kterému také v jeho snažení pomáháme. Kd.

Krty na Podbořansku. Naše obec prožívala radostnou událost. Ženil se br. Kracík se sl. Vopatovou. Zásluhou rodičů nevěstiny byla to opravdu krásná svatba. V naplněném kostele oddal novomanžele jesenícký farář Kindl. Svatby zúčastnil se také náš známý krajan VI. Libovický, který pobavil účastníky svatby kouzelnou „Maděrou“. Na Malinský fond z podnětu p. npoř. Neubauera sebráno bylo Kčs. 2.650. Dárcům děkujeme.

Volynští na Podbořansku. Volynští bratři v Soběchlebech se všemi krajany a přáteli na Podbořansku uspořádají dne 18. srpna v Soběchlebech Velké volyňské dožínky s tímto programem: Dopolnedne pravoslavné a katol. bohoslužby s táborem lidu, na kterém promluví dr. Karas a J. Dušek. Odpoledne dožínková scéna, průvod, národní slavnost s programem, který vyplní frekventanti Dopřívoci a rekreační školy v Jesenicích. Večer pak přátelská zábava.

Může to tak jít dále? Dne 29. dubna přijela do Zatce vdova po padlém Heleně Synková s dcerou a matkou. Její příbuzní jsou usazeni v obci Trískolupy. Na osídlovací komisi v Zatci obdržela seznam 14 domků v obci, které vůbec nejsou obývané schopné. Mezi tím však bylo zjištěno, že v Trískolupech jest pensista Václav Kůrka, který má ve vnitrozemí dva domy (doklad výpis z knih) a zde národní správu nad domkem, který podle práva patří přednostní uchazečce, která vlastní darovala v bojích za svobodu, muže-živitele a na Volyni zanechala hospodářství a 13 ha půdy. Mimo to tento pán zastává funkci předsedy MNV a podle sdělení pana Šenka prý není nikdo schopným, aby tuto funkci zastával! Je to možné?

Slavná svatba volyňských Čechů ve Skapcích

Dne 1. července 1947 byl malebný farní kostel ve Skapcích svědkem krásné svatby volyňských Čechů. Mohutné akordy varhan doprovázely k oltáři Páně pana Josefa Kracíka, rolníka v Bukové, č. 12; narozeného v Krupě, okres Luck a jeho nevěstu sl. Kristinu Dubečovou, dceru Václava Dubeče, rolníka v Krtíně, č. 1, narozenou ve Velkém Špakově, okr. Rovno. Siatku požehnal Stříbrský administrátor Th. dr. Karel Forst, známý všem svatebčanům již před mnoha lety. Viděl je to tentýž kněz, který před několika lety dojížděl z Čech na Volyňsko, aby tam hlásal věrným Čechům evangelium. Shledání se po několika letech rozehrálo srdce všech svatebčanů, kteří se příjemně pobavili na svatební hostině v Krtíně, na níž humorný družba p. Král ze Zhoře dal podnět ke sbírce, jejíž výnos 1000 Kčs byl rozdělen rovným dílem. 500 Kčs věnováno na Malinský fond a 500 Kčs na jiné dobročinné účely.

Kurs pro učitele-repatrianty v Zatci.

V pondělí byl v Zatci zahájen kurs pro přípravu učitelů repatriantů k nostrifikační zkoušce učitelské způsobilosti. Do 1. jeho běhu bylo povoláno 90 frekventantů. Pro velký počet přihlášek povolala zemská školní rada další kurs, který bude zahájen v měsíci září. — Budou povoláni všichni, na něž se v srpnu nedstalo.

V úvodním prosluvu vyzdvihl správce kursu šk. inspektor Kostka snahu státní správy školské po usnadnění přizpůsobení odborného vzdělání učitelů-repatriantů školské práci v našem státě.

Po ukončení kursu vykonají jeho frekventanti nostrifikační zkoušky, jednak před zkušební komisí v Zatci, jednak u zemské školní rady v Praze a na učitelském ústavě.

Posluchači kursu jsou ubytováni v Domově mladých při okr. péči o mládež v Zatci, přednášky se konají ve školní budově v Komenského aleji.

Co byste řekli,

kdyby k vám, klidným občanům přišel z něčehož nic úředník osídlovacího úřadu a dělal vám bez předchozího dovolení revidi po celém bytě? Jako důvod by uváděl osobní zájem o výměnu bytu — svého a vašeho. Jistě by se vám to zdálo neuvěřitelné a drzé bez mezí. A přece je to možné. Stalo se to 15. července v Zatci mně, volyškému invalidovi. Dotyčný pán se jmenuje Zeman a dovolil si dokonce říci mé 63leté matce, že s ní nemá co jednat, když není jiný doma. To, že jsem nebyl doma, pana Zemana asi opravňovalo, aby s nikým nejednal a prováděl revidi bytu. Tak tedy úředník osídlovacího úřadu s pokojnými občany jednat nemá, nesmí a nebude.

J. Vostřes.

Praha, čokoládovou centrálou Evropy.

V těchto dnech se ukončilo jednání, které z Prahy vytvořilo evropskou ústřednu pro čokoládové a cukrovinkové zboží. V pověření čs. čokoládoven a našich krajanů v USA byla zřízena v Praze služba, která má za úkol dodávat do celé Evropy cukroví a čokoládu na příkaz amerických krajanů, kteří zaplatí v dolarech. Celé jednání vedl Vlad. Havel, vedoucí firmy Havel Trad. Corp. v New Yorku.

Podivný postoj zaujala k oslavám Čs. obec legionářská, která byla stejně pozvána jako jiné organizace prop. ref. br. Vikem. Několik dní před slavnostmi oznámila svým členům, že se s pozvánkami pletichaři a doporučila účast jenom na uvítání pana arcibiskupa. Bohužel, ani tam jsme ji neviděli. Nevíme, jak si vysvětlit tento postoj u organizace, která je odkázána na naše členy!

Suchdol n. O. Dne 9. VII. 1947 konala se svatba br. Kolíčky Josefa a sestry Mařenky Treslerové. Na podnět sestry Anny Maškové a br. Dubce Jana, byla učiněna sbírka na Malinský fond, která vynesla 960 Kčs. Mnoho štěstí a zdrau

v jejich společné životní pouti přeje Svaz Čechů z Volyně, odbočka Suchdol n. O.

Malý OZNAMOVATEL**Volná místa**

Ministerstvo zemědělství nám sděluje, že v městě Zlutičích nachází se několik volných zemědělských usedlostí s kapacitou 2-5 ha, hodicích se po menší úpravě k osídlení uchazeči ze řad lesních nebo zemědělských dělníků, případně venkovských živnostníků. Protože jest v tamní obci k dispozici dostatečná výměra zemědělské půdy, doporučuje min. zemědělství, aby se uchazeči z řad volyšských Čechů hlásili u osídlovací komise ministerstva zemědělství ve Zlutičích.

K našemu dotazu sděluje styčný důstojník MNO u ONV a OKMZ v Chomutově pplk. Adamec, že se tam v nejbližší době uvolní tyto živnosti: 1 stavební podnik, 1 krejčovství, 1 krejčovství a modní podnik, 1 koňské řeznictví, 1 mechanická dílna, 1 pekařství, 1 čaloun. a sedlářství, 1 truhlářství, 1 cukrářství, 3 koloniální obchody. Kvalifikovaní uchazeči at okamžitě se hlásí u styč. důstojníka ONV, kancelář č. 9. Je třeba, aby měli požadované doklady o předn. právu a podobné s sebou.

Na Moravě, ve Staré Libavě a okolí, pošta Mor. Beroun jsou volné zemědělské usedlosti, které jsou výhradně určeny pro evangeliky. Zájemci nechť se obrátí přímo na kazatele J. Ehrlicha, Stará Libava 21, p. Mor. Beroun, který sdělí bližší.

Josef Pánek, prof. přírodovědy, vol. Čech, t. č. v Českém Dubu u Turnova hledá zaměstnání ve svém oboru, nejraději v botanické laboratoři, museu, knihovně v okolí Prahy. Může také dávat hodiny ruského, polského a ukrajinského jazyka. Nabídky přímo nebo na adresu Svazu volyšských Čechů v Zatci.

Vol. Česka, která by měla zájem o místo hospodyně v malé domácnosti v Praze (manželé a 2leté dítě), nechť se ohlásí na adresu: kpt. Vlad. Ledvinka, voj. útvar 2219, Ruzyně u Prahy, nebo ve Svazu Čechů z Volyně v Zatci.

PAVEL HART, přísežný tlumočnick jaz. polského, Bělá u Podmokel, ul. maršála Štalina 248/18.

Oznámení. Helena Albrechtová a Drahomír Kříkava dovoluji si oznámiti, že jejich sňatku bude požehnáno 18. srpna o 11. hodině v českobratrském chrámu v Podbořanech.

Hledáme

Josef Příbyl, volyšský Čech, t. č. prozatímně usídlen ve Fölmavě čp. 7, pošta Česká Kubice u Domažlic hledá svého bratra Alexandra, který rovněž přijel z Volyně do vlasti asi v měsíci březnu t. r., pravděpodobně prošel sběrnými střediskem v Zatci. — Není-li doposud usídlen, ať se hlásí o usídlení ve Fölmavě, kde jsou vhodné usedlosti pro volyšské Čechy. Bližší informace podá František

Butta, správce nemocnice v. v. v Domažlicích, Máchova ul. č. 197.

Zofie Moravcová, roz. čelínková v Mikulášovicích č. 193 okr. Sládkov hledá svého bratra Josefa Jelínka z Hrušvice. Ludmila Douhalíková, Hamry 209, p. Dešenice hledá A. Cimrovou z Vrby a sestru Siroží Dohalíka z Dubna. Helena Ponikelská, Levonice 8, p. Postoloprty hledá svého bratra Karla Styblíka, nar. 1903 v Ládovce. — Nováková E., Pořeřady čp. 37 p. loco, hledá Libuši Mezenskou z Kupčova.

Josef Fadrhouš, Příbice čp. 86, pošta Uranovice na Moravě hledá své příbuzné, zvláště J. Bernarta z Teremna u Lucka.

Jaroslav Syrovátka Velemyšleves 63 p. loco hledá Josefa Kozla z Mořanovky, který přijel do Třemošné a jeho dceru Lidil.

Alexandr Mašek; Josef Mencl a Václav Kaspr, všichni z Podlísce, okr. Ostrožec z Volyně, nechť udají místo svého pobytu na adresu: F. Gebas, úředník osídlovací komise ministerstva zemědělství, Zlutič u Karlových Varů.

Josef Šrámek, Březeneč čp. 170 p. Jirkov, okr. Chomutov hledá Stanislava Jožku.

Karel Pastyřík, Velké Losiny čp. 96, okres Šumperk hledá své bratry Josefa a Václava Pastyřika z Volyně.

Košvancová Antonína, stáří 59 let, posleďně bytem České Novošulky okr. Hořepňov na Volyni nechť se ohlásí na adresu: Stanislav Martinec, Nové Město pod Smrkem, ul. Rud. Vaňka čp. 221.

Náš žalov

Dne 24. července t. r. zemřel známý přítel volyšských Čechů vřeh. akt. taj. ministerstva soc. péče František Koláček.

Pohřeb zehem se konal 29. července. Zástupce SCV položil k rakvi věnec a rozloučil se s jeho tělesnými pozůstatky.

Rekl asi toto:

„Jako delegát Svazu Čechů z Volyně jménem volyšských Čechů loučím se s tělesnými pozůstatky muže, jenž byl našim přítelem.“

Již v době první republiky pracoval pro nás na vyslanectví ve Varšavě, zajišťoval na Volyň, znal nás a rád pro nás pracoval.

Když v minulém roce byla tvořena re-emigrační komise, jež měla provést naše přesídlení, odejel jako člen komise na Volyň zajistit z lásky k nám, nehledě na svůj zdravotní stav, aby svou práci pomohl nás přesídlit. Vzpomínám, jak trpěl za tohoto pobytu na Volyni, leč nehledě na to, chtěl setrvat až do konce. Než nebylo mu přáno. Musil se vrátit do vlasti dříve než ostatní, aby zde dobojoval svůj boj poslední.

Jsouc mu neskonale vděční, skláníme hlavy před tělesnou schránkou Jeho, doprovázíme Jej na poslední pozemské pouti a provoláváme: „Čest budíž Jeho památce!“

Náš žalov, V Liberci zemřela dne 29. července 1947 sestra Jiřina Vyletřlová, studující, ve věku 20 let. Pohřební obřady konaly se 31. VII. o 6. hodině v kapli hřbitova a zádušní mše sv. sloužena 1. srpna 1947 v 8 hodin v arciděkanském chrámu Páně. Pozůstalým vyslovujeme hlubokou soustrast. Věrná stráž.

Krajanům z Volyně věrně slouží

Okresní záložna hospodářská v Žatci

Výtečné snídaně, obědy
a večere u volyňského
krajana

*Restaurace***„Automatčik“****Kadaň** | tř. dr. E. Beneše
proti pivovaru

Vřele doporučujeme - Zájazdní dvůr

Velký výběr
dětských kočárků

Václav

URBAN

čalounictví

ŽATEC | proti radnici
nám. Dr. E. Beneše

Kávu, čaj, lahůdky, vína
a likéry dobře a levně na-
koupíte u svého krajana

Vladimír Vogner Postoloprty

koloniál - lahůdky

U nádraží | Telefon 218

Restaurace „Kotva“

nár. spr. Doter

Litoměřice, Dominikánská ul.
přesídli

do Leninovy ul. býv. Pokratické

Josef Volf

sedlák a čalouník

Postoloprty | u Hosp. záložny č. 106

Pojišťování všeho druhu vyřizuje

Járo Bílý

správce kanceláře »Slavia«

Podbořany, Benešova 2, tel. 269

Věrná stráž vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně nákladem vlastním. Odpovědný správce Jaroslav Chudoba. Redakce a administrace: Zatec, nám. Dra E. Beneše 155, telefon 550. Tiskne „Svoboda“, fil. v Žatci, telefon 374 a 390. Používání novinových známek povoleno ředitelstvem pošt a telegramů v Praze, čj. IA-Gre-2372-OB. Dohlédací poštovní úřad Zatec. Předplatné na rok 1947 je 120 Kčs. Konto poštovní spořitelny č. 14939 — Okresní záložna hospodářská Zatec.